

โครงการยววิจัยเศรษฐกิจชุมชนฉบับสมบูรณ์ ปี 2552

เปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราอย่างเดี่ยวและทำสวน
ยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน เพื่อประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนอาชีพของ
เกษตรกรในตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

อาจารย์ที่ปรึกษา

แสงดาว วิชาติคุณ

โรงเรียนสิเกาประชาผดุงวิทย์ อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

คณะผู้วิจัย

นายอภิสร แทนพิทักษ์

นายณรงค์ชัย นวลศรี

นางสาวอรจิรา ทองมุสิก

สิงหาคม 2553

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ชุดโครงการวิจัย “การวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ 5 จังหวัดภาคใต้ตอนกลาง”

- ชื่อโครงการ : เปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราอย่างเดียวและทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน เพื่อประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกรในตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
- ผู้จัดทำ : นายอภิสร แทนพิทักษ์ นายณรงค์ชัย นวลศรี นางสาวอรจิรา ทองมุสิก
- ครูที่ปรึกษา : นางสาวแสงดาว วิชาธิคุณ
- โรงเรียน : สิเกาประชาสงเคราะห์ อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

บทคัดย่อ

โครงการเปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราอย่างเดียวและทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน เพื่อประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยน อาชีพของเกษตรกรใน ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและเปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราอย่างเดียวและทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน เพื่อประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกรในตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ดำเนินการดังนี้ ตอนที่ 1 เก็บข้อมูลการทำสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน ตอนที่ 2 ดำเนินการจัดทำตารางข้อมูลการลงทุนและผลตอบแทนการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราอย่างเดียว และการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลผลต่างต้นทุน ผลตอบแทน การประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว และอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับปาล์มน้ำมัน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพสวนยางพาราอย่างเดียว จำนวน 10 ครัวเรือน และผู้ประกอบการอาชีพทำสวนปลูกยางพาราควบคู่กับปาล์มน้ำมัน 10 ครัวเรือน ในตำบลบ่อหิน พบว่า ต้นทุนที่ใช้ในการทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว 59,904.67 บาท/ไร่ ต้นทุนที่ใช้ในการทำสวนยางพาราร่วมกับปาล์มน้ำมัน 69,901.08 บาท/ไร่ ผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราอย่างเดียว 202,223.79 บาท/ไร่ ผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน 257,077.61บาท/ไร่

ดังนั้นจากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันให้ผลตอบแทนมากกว่าการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราอย่างเดียว

กิตติกรรมประกาศ

โครงการ เปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราอย่างเดี่ยวและทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน เพื่อประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกรในตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา สำเร็จลงได้ด้วยการได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยจาก โครงการยูววิจัยเศรษฐกิจชุมชน ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้ทุนสนับสนุน

ขอบคุณคุณครูแสงดาว วิชาติคุณ ที่ได้ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ตลอดจนการขัดเกลาโครงการจนสามารถนำไปเป็นข้อมูลและเผยแพร่ไปยังเกษตรกรได้ ขอขอบคุณนายชำนาญ ธนะภพ เจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) อำเภอสิเกา ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นกลุ่มประชากรผู้ประกอบอาชีพ เพื่อใช้ประกอบการวิจัย

คณะผู้วิจัย

อภิสร แทนพิทักษ์

ณรงค์ชัย นวลศรี

อรจิรา ทองมุสิก

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว	35
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนยางพาราควบคู่กับปลั้มน้ำมัน	37
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนยางพาราอย่างเดียวและการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปลั้มน้ำมัน	38

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

ภาพที่ 3.1 สวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา

32

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
สมมติฐาน.....	2
ขอบเขตการศึกษา.....	2
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	2
บทที่ 2 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	3
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ.....	32
บทที่ 4 ผลการดำเนินการ	
ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพาราเพียงอย่างเดียว.....	35
ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพาราร่วมกับปาล์มน้ำมัน.....	36
เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนยางพาราอย่างเดียวและการทำ สวนยางพาราร่วมกับปาล์มน้ำมัน.....	37
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการดำเนินการ	
สรุปและอภิปรายผลการดำเนินการ.....	39
ข้อเสนอแนะ.....	39
เอกสารอ้างอิง.....	40
ภาคผนวก ก.....	41
ภาคผนวก ข.....	67

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่ง ซึ่งเหมาะสมกับสภาพอากาศร้อนชื้นและสภาพดินเป็นดินร่วนเหนียวถึงดินเหนียวพื้นที่จะต้องไม่มีน้ำท่วมขังมีการระบายน้ำได้ดีถึงปานกลางจัดอยู่บริเวณใกล้เคียงกับเส้นศูนย์สูตร ดังนั้นปาล์มน้ำมันจึงเจริญเติบโตได้ดีในภาคใต้ของประเทศบริเวณพื้นที่ที่ปลูกมากที่สุด คือ จังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร สตูลและตรัง ทั้งนี้เนื่องจากผลตอบแทนการปลูกปาล์มน้ำมันดีกว่าการปลูกพืชชนิดอื่นเช่นยางพารา จึงเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ประกอบกับมีโครงการเปลี่ยนพื้นที่ปลูกปาล์มทั่วประเทศ คาดว่าปริมาณความต้องการน้ำมันปาล์มจะมีเพิ่มขึ้นมากทั้งนี้เพราะราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้น การปลูกปาล์มน้ำมันควรกำหนดเวลาให้ตรงกับช่วงฤดูฝน เพราะปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการอยู่รอด และเจริญเติบโตของต้นกล้าปาล์มน้ำมันคือ ความชื้นในดิน ฤดูฝนในภาคใต้ของประเทศไทยจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม แต่ฤดูปลูกที่เหมาะสม อยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูฝนควรปลูกเมื่อตกแล้ว เพราะดินมีความชื้นการปลูกในช่วงนี้ทำให้ต้นปาล์มน้ำมัน ตั้งตัวในแปลงได้ยาวนานก่อนถึงฤดูแล้ง (มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดตรัง , 2553)

อีกทั้งปัจจุบันชุมชนบ่อหิน อำเภอสิเกา ชาวบ้านที่เคยประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ประสบกับปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอีกทั้งสภาพดินในตำบลบ่อหินเป็นสภาพดินเค็มที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตได้ช้าของต้นยางพาราและในช่วงการผลัดใบของยางพารา ช่วงฝนตกหนักทำให้ไม่สามารถกรีดยางพาราได้ ส่งผลทำให้รายได้จากการประกอบอาชีพลดน้อยลงจนทำให้ชาวบ้านบางกลุ่มมีแนวคิดที่เปลี่ยนไปโดยมีการปลูกปาล์มน้ำมันควบคู่ไปกับยางพาราเพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้กับชาวบ้าน

ดังนั้นทางกลุ่มผู้วิจัย จึงมีแนวคิดที่จะศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับต้นทุนผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราอย่างเดียวและทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน เพื่อประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกรใน ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา ผลจากการศึกษาจะเป็นทางเลือกให้กับประชากรในพื้นที่ตำบลบ่อหิน ในอนาคตข้างหน้าพื้นที่ตำบลบ่อหิน จึงน่าจะเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบปาล์มน้ำมันที่ดีอีกแห่งหนึ่ง

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาโครงสร้างและเปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราอย่างเดี่ยวและทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกรในตำบลบ่อหิน อำเภอสีเกา

1.3 สมมติฐาน

การทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันให้ผลตอบแทนมากกว่าการทำสวนยางพาราอย่างเดี่ยว

1.4 ขอบเขตการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการอาชีพทำสวนยางพาราอย่างเดี่ยว จำนวน 10 ครัวเรือน และผู้ประกอบการอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน 10 ครัวเรือน ในตำบลบ่อหิน

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

เกษตรกรมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนอาชีพ

บทที่ 2

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติลักษณะของต้นยางพารา

ชาวพื้นเมืองในอเมริกากลางและอเมริกาใต้เรียกต้นไม้ที่ให้ยางว่า คาอูท์ชุก แปลว่าต้นไม้ร้องไห้ จนถึงปี พ.ศ. 2313 (1770) โยเซฟ พริสตี จึงพบว่า ยางสามารถลบ รอยคำของดินสอได้โดยที่กระดาษไม่เสีย จึงเรียกยางว่า ยางลบหรือตัวลบ ซึ่งเป็น คำเรียกยางเฉพาะในอังกฤษและสอแลนด์ เท่านั้น ส่วนในประเทศยุโรปอื่น ๆ ในสมัยนั้น ล้วนเรียกยางว่า คาอูท์ชุก ทั้งสิ้น จนถึงสมัยที่โลกได้มีการปลูกยางกันมากในประเทศแถบอเมริกาใต้นั้น จึงได้ค้นพบว่า พันธุ์ยางที่มีคุณภาพดีที่สุดคือยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis ซึ่งมีคุณภาพดีกว่าพันธุ์ Hevea ธรรมดา มาก จึงมีการปลูกและซื้อขายยางพันธุ์ดังกล่าวมาก และศูนย์กลางของการซื้อขายยางก็อยู่ที่เมืองท่าชื่อ พารา บนฝั่งแม่น้ำอเมซอน ประเทศบราซิล ด้วยเหตุดังกล่าว ยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ยางพารา และเป็นชื่อที่ใช้เรียกกันแพร่หลายจนถึงทุกวันนี้

ต้นยางพาราเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีอายุยาวนานเป็นร้อย ๆ ปี ลำต้นที่โตเต็มที่วัดโดยรอบได้มากกว่า 3 เมตร บางต้นลำต้นโตถึง 5 เมตรเศษ สำหรับความสูงนั้น ถ้าเป็นต้นที่สมบูรณ์และอยู่ในที่ที่ระบายน้ำได้ดี จะมีความสูงถึง 40 เมตร แต่ต้นที่นำมาปลูกในทวีปเอเชียมีขนาดเล็กลงมาก ลำต้นของต้นที่ปลูกด้วยเมล็ดจะโตประมาณ 1-2 เมตร และถ้าเป็นต้นติดดาลำต้นจะโตไม่เกิน 1 เมตร ส่วนความสูงก็ลดลงเหลือเพียงประมาณ 15- 20 เมตร เท่านั้น ต้นยางมีเปลือกหนามากๆ จะได้น้ำยางสูงสุดประมาณ 6.5-15 มิลลิลิตร ทรงต้นที่สมบูรณ์มักจะสูงชะลูดกิ่งแฉกมักแฉกตั้งขึ้นไปประมาณ 45 องศาจากลำต้น ใบมักจะรวมเป็นพุ่มที่ส่วนปลายของกิ่ง แต่ละก้านใบแฉกออกเป็น 3 ใบ แต่ละใบใน 3 ใบกว้างประมาณ 5-10 เซนติเมตร และยาวประมาณ 10-20 เซนติเมตร (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง , 2553)

2.1.1 ประโยชน์ของยางพารา

น้ำยางที่ได้จากต้นยางพาราสามารถนำมาทำเป็นยางแผ่นและทำเป็นยางก้อนด้วยโดยนำมาแปรรูปเป็นสินค้าประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นยางรถยนต์ หรือเครื่องมือใช้สอยที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ล้วนแต่มีการนำน้ำยางหรือเศษยางมาเป็นส่วนผสมในการผลิต อีกทั้งในส่วนที่เป็นเนื้อไม้ก็สามารถนำมาทำเป็นเฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้านและของใช้อื่น ๆ มากมายแล้วยังเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้กับประเทศชาติ เพราะยางพาราสามารถปลูกได้ทั่วทุกภาคของประเทศไทย และก็ยังเป็นสินค้าส่งออกอันดับต้นที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยจากการส่งออกข้าว

2.1.2 การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง

สภาพพื้นที่เดิมที่จะใช้สำหรับปลูกในแต่ละท้องที่แต่ละแห่งจะมีลักษณะที่ต่างกันออกไป ในการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกจึงสามารถทำได้หลายวิธี ในกรณีที่พื้นสวนยางเก่า ป่า หรือมีไม้อื่นขึ้นอยู่ จะต้องโค่นล้มไม้เหล่านี้เสียก่อน การโค่นอาจทำโดยใช้แรงคน เลื่อย ใช้ขวานฟันหรือใช้เลื่อยยนต์ก็ได้ โดยตัดให้เหลือตอสูงจากพื้นดินประมาณ 50-60 เซนติเมตร จากนั้นจะต้องทำการฆ่าตอโดยใช้ยาฆ่าตอ 245-T 1 ส่วน ผสมน้ำมันโซล่า 16 ส่วน ทาตอในขณะที่ยังสดอยู่ จะทำให้ตอตายและผุสลายเร็วขึ้น หรืออาจใช้รถแทรกเตอร์ไถดินไม้ทั้งหมดเลยก็ได้ วิธีนี้จะถอนรากถอนโคนออกได้หมด แต่มีข้อเสียบางประการคือ การสูญเสียหน้าดินมาก

หลังจากโค่นยางเก่าหรือต้นไม้อื่นลงหมดแล้ว ต้องเก็บไม้ใหญ่ออก จากนั้นเก็บเศษไม้ต่าง ๆ รวมกันไว้เป็นกองเรียงเป็นแนวตามพื้นที่ ตากให้แห้งทำแนวกันไฟ แล้วเผาเศษไม้เหล่านั้น หลังจากเผาเสร็จควรเก็บปรนที่ยังเผาไหม้ไม่หมดรวมกันเผาอีกครั้ง

เมื่อเผาปรนเสร็จเรียบร้อยทำการเตรียมพื้นที่โดยไถ 2 ครั้ง พรุน 1 ครั้ง ส่วนในพื้นที่ที่ยังมีตอยางเก่าหรือตอไม้อื่นอยู่ อาจเตรียมดินลำบากหน่อย

แต่ถ้าในกรณีที่พื้นที่ที่มีความลาดเทมาก เช่นตามควหรือเนินจะต้องทำขั้นบันไดหรือด้านดินเพื่อสกัดกั้นไม่ให้น้ำฝนชะล้างเอาดินไหลตามน้ำไปหมดขั้นบันไดอาจทำเฉพาะด้านหรือยาวเป็นแนวเดียวกันอ้อมเป็นวงรอบไปตามไหล่ควหรือเนินก็ได้ โดยให้ระดับขนานกับพื้นดิน ความกว้างของขั้นบันไดอย่างน้อยที่สุดควรเป็น 1.5 เมตร แต่ละขั้นให้ตัดดินลึกและเอียงเข้าไปในทางเป็นเนินดิน ตรงขอบด้านนอกทำเป็นคันดินสูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 60-70 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างขั้นบันไดอยู่ระหว่าง 8-10 เมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความลาดชันของควหรือเนิน ถ้าชันมากระยะระหว่างขั้นบันไดก็ควรจะห่างออก

2.1.3 ระยะปลูกและการวางแผนปลูก

การกำหนดระยะปลูกและการวางแผนปลูกจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่าง ๆ เช่นพันธุ์ยางที่ใช้ปลูก สภาพพื้นที่เป็นต้น

สำหรับระยะปลูกในที่ราบ จากการทดลองค้นคว้าพบว่าต้นยางจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุดต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 20 ตารางเมตรต่อ 1 ต้น สำหรับการแนะนำเจ้าของสวนในเรื่องระยะปลูกจึงต้องคำนึงถึงเรื่องพื้นที่ที่จะให้ต้นยางดังกล่าวเป็นหลัก ส่วนจะใช้ระยะเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าจะปลูกพืชแซมระหว่างแถวหรือไม่

การใช้ระยะระหว่างแถวกว้าง วัชพืชจะมีพื้นที่ในการเจริญเติบโตมากขึ้นเหมือนกัน ถ้าใช้ระยะระหว่างแถวแคบเกินไปหรือมีระยะน้อยกว่า 2.5 เมตร ต้นยางจะเบียดเสียดกันแย่งธาตุอาหารกันและจะชะงักขึ้นไป เจริญเติบโตทางด้านข้างน้อย ในเรื่องนี้ทางสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้กำหนดระยะปลูกยางในพื้นที่ราบไว้ดังนี้

ระยะปลูกยาง (เมตร)	จำนวน (ต้นต่อไร่)	หมายเหตุ
3x7	76	ปลูกพืชแซม
2.5x8	76	ปลูกพืชแซม
3x8	67	ปลูกพืชแซม
3.5x7	67	ปลูกพืชแซม
4.6 x7	67	ไม่ปลูกพืชแซม

ส่วนการกำหนดแถวหรือการจัดวางแนวปลูกเพื่อให้ได้สวนยางที่มีลักษณะสวยงามเป็นระเบียบในการวางแผนจัดสร้าง ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดแถวหลัก การกำหนดแถวหลักควรจะวางขวางทิศทางการไหลของน้ำ เพื่อลดการชะล้างหน้าดิน การกำหนดแถวหลักจะต้องให้ห่างจากแนวสวนยางเก่าไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร และไม่ควรกำหนดแถวหลักไปตามแนวเดียวกับสวนยางเก่าเนื่องจากต้นยางที่ปลูกใหม่จะถูกแย่งอาหารและได้รับแสงไม่เพียงพอ
2. จัดตั้งแนวการทำแถวหลัก เมื่อได้กำหนดแถวหลักแล้วจะใช้ในแถวใดแล้วก็จะวัดระยะจากเขตสวนด้านที่จะเริ่มทำแถวแรกเข้าไปในแนวตั้งฉากใช้ระยะห่าง

2.1.4 การขยายพันธุ์ยาง

ยางพาราสามารถทำการขยายพันธุ์ได้หลายวิธี เช่น การขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด ใช้วิธีการติดตาเขียว ติดตาสีน้ำตาล เป็นต้น เฉพาะการขยายด้วยเมล็ด ปัจจุบันประเทศไทยเราไม่นิยมการขยายพันธุ์กันด้วยวิธีนี้ ทั้งนี้เพราะประเทศไทยไม่มีสวนเก็บเมล็ดโดยตรงประการหนึ่ง และอีกประการคือเมล็ดยางที่นำไปปลูกมีการกลายพันธุ์มาก แต่การใช้เมล็ดขยายพันธุ์ มักจะนำไปใช้เพาะต้นกล้าเพื่อใช้ทำเป็นต้นตอสำหรับติดตาต่อไป

ส่วนการขยายพันธุ์โดยวิธีการติดตา จะแบ่งออกเป็นการติดตาเขียว และการติดตาสีน้ำตาล แต่ส่วนใหญ่นิยมติดตาเขียวมากกว่า เพราะทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว มีเปอร์เซ็นต์การติดสูงมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งการขยายพันธุ์วิธีดังกล่าวมีวิธีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ การสร้างแปลงกล้ายาง การสร้างแปลงกิ่งตา และวิธีการติดตาเขียว

การสร้างแปลงกล้ายาง วัสดุที่จะใช้ปลูกทำแปลงกล้ายาง อาจใช้วัสดุปลูกได้ 3 ชนิด คือ เมล็ดสด เมล็ดงอก และต้นกล้า 2 ใบ ในการศึกษาควรเลือกใช้วัสดุปลูกทำแปลงกล้ายางนั้น การใช้เมล็ดสดจะดีที่สุดเนื่องจากต้นกล้ายางที่ได้โตเร็วและแข็งแรงมีระบบรากดีเป็นการประหยัดแรงงาน

และเวลา ส่วนการปลูกด้วยต้นกล้า 2 ใบ นั้นปรากฏว่าต้นกล้าจะตาย เป็นจำนวนมาก และมากกว่าปลูกด้วยเมล็ดถึง 2 เท่า ในช่วงระยะเวลา 6 เดือน กล้าอายุ 2 ใบจึงควรใช้กรณีที่หาเมล็ดไม่ได้เท่านั้น สำหรับขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการสร้างแปลงและวิธีการปลูกตลอดจนการดูแลรักษามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกพื้นที่ ควรเลือกสภาพพื้นที่ราบ ดินร่วนมีความอุดมสมบูรณ์สูง มีการระบายน้ำดี อยู่ใกล้แหล่งน้ำและการคมนาคมสะดวก

2. การเตรียมดิน ควรไถพลิกดิน 2 ครั้ง หลังจากนั้นทำการไถพรวนอีก 1-2 ครั้ง แล้วแต่ความเหมาะสมเพื่อให้พื้นที่เรียบสม่ำเสมอ และในขณะเดียวกันควรเก็บเศษวัชพืชออกจากแปลงปลูกให้หมดในการไถพรวนครั้งสุดท้าย ควรหว่านปุ๋ยร็อคฟอสเฟต 100 กิโลกรัม และแมกนีเซียมไลโปสโตน 40 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 1 ไร่ ทั้งนี้เนื่องจากดินในประเทศไทย ถ้าปลูกกล้าหลาย ๆ ครั้ง ซ้ำกันในที่เดียวกัน กล้าอายุมักจะแสดงอาการขาดธาตุแมกนีเซียม ส่วนแผ่นใบตรงกลางระหว่างเส้นใบจะมีสีขีดเหลืองหรือขาว โดยจะแสดงอาการหลังจากยางออกแล้วประมาณ 2-3 เดือน ฉะนั้น การใส่แมกนีเซียมไลโปสโตน จึงมีความจำเป็นมาก โดยเฉพาะในแปลงกล้าที่เกิดอาการขาดธาตุแมกนีเซียมแล้วก่อนจะทำใหม่ต้องใส่แมกนีเซียมก่อนทุกครั้ง

3. การวางแผนผังแปลงกล้า แปลงกล้าอย่างแต่ละแปลงย่อยไม่ควรมีพื้นที่เกิน 1 ไร่ หากเป็นการให้น้ำแบบระบบสปริงเกอร์ควรจัดขนาดแปลงเข้ากับระบบน้ำ และรอบแปลงควรวางแนวขุดระบายน้ำ และหากเป็นพื้นที่ลาด ควรวางแถวปลูกขวางแนวลาดชัน และควรยกร่องปลูกเป็นแถวคู่ เพื่อป้องกันน้ำชะเมล็ด

4. วิธีการปลูก มีอยู่ 3 วิธีคือ

การปลูกด้วยเมล็ดสด เริ่มตั้งแต่การวางแผนปลูกโดยปักไม้ชะมบไว้ที่หัวและท้ายแปลง ระยะ 30x60 เซนติเมตร เป็นแนวยาวแล้วจึงเชือกกระหว่างไม้ชะมบกับหัวท้ายแปลง ซึ่งจะเป็นแนวสำหรับเรียงเมล็ดสด จากนั้นใช้จอบลากเป็นร่องลึกประมาณ 5 เซนติเมตร ตามแนวเชือกแล้วนำเมล็ดสดวางเรียงจำนวนเมล็ดที่เรียงขึ้นอยู่กับความงอกของเมล็ด ถ้ามีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูงให้เรียงเมล็ดห่างปกติในช่วงระยะ 1 เมตร จะวางเรียงประมาณ 18-24 เมล็ด ในการเรียงให้ด้านแบนของเมล็ดคว่ำลงแล้วกลบดิน ซึ่งจะใช้เมล็ดประมาณ 300 กิโลกรัมต่อไร่

การปลูกด้วยเมล็ดงอก เริ่มตั้งแต่การเพาะเมล็ดยางในแปลงเพาะเมล็ด โดยยกร่องกว้าง 1 เมตร 20 เซนติเมตร ความยาวตามต้องการใช้ทรายหรือขี้เถ้าเก่า ๆ กลบบนแปลงเพาะแล้วเกลี่ยให้เรียบ รดน้ำให้ชุ่ม หลังจากนั้นอีก 1 อาทิตย์ก็จะงอก เก็บเมล็ดที่งอกไปปลูกได้ทุกวัน (ส่วนเมล็ดที่งอกหลังจาก 15 วัน คัดทิ้งหมดเพราะจะได้ต้นกล้าที่ไม่แข็งแรง) วิธีการปลูกโดยวางแผนปักไม้ชะมบที่หัวและท้ายแปลงที่ระยะ 30x60 เซนติเมตร แล้วจึงเชือกทำเครื่องหมายระยะต้นทุกระยะ 25 เซนติเมตร นำเมล็ดมาปลูกโดยใช้ไม้เสียมปลายแหลมเจาะดินให้เป็นหลุมลึกประมาณ 3

เซนติเมตร ตรงตำแหน่งหลุมปลูก แล้ววางเมล็ดงอกให้ทางด้านบนของเมล็ดคว่ำลง หรือทางปลายรากลงแล้วกลบดินพอมิด

การปลูกด้วยถ้ำยาง 2 ใบ ขั้นตอนการปลูก โดยจัดวางแนวปักไม้ชะมบไว้ที่หัวแถวที่ระยะ 30x60 เซนติเมตร แล้วจึงเชือกซึ่งได้ทำเครื่องหมายระยะต้นไว้แล้วทุกระยะ 25 เซนติเมตร จากนั้นใช้ไม้เสียมปลายแหลมหรือเหล็กปลายแหลมเจาะดินให้เป็นหลุมพอดีกับความยาวของราก นำต้นกล้ายาง 2 ใบ เลือกต้นที่แข็งแรงใบแก่ และรากไม่คดงอ ตัดรากให้เหลือประมาณ 20 เซนติเมตร และตัดใบออกหมดเพื่อลดการคายน้ำหลังจากที่ปลูกแล้วต้องกดดินรอบโคนต้นให้แน่น

5. การกำจัดวัชพืช

ครั้งที่ 1 กำจัดวัชพืชรากก่อนงอก โดยทำการพ่นสารเคมีก่อนและหลังการปลูกโดยใช้ไสยรอนอัตรา 250 กรัมต่อน้ำ 80 ลิตร หรือไดยูรอน อัตรา 120 กรัมต่อน้ำ 50 ลิตรต่อไร่

ครั้งที่ 2 หลังปลูก 6-8 สัปดาห์ ถ้าวัชพืชออกให้หมด พ่นตามด้วยไดยูรอนอัตรา 120 กรัมต่อน้ำ 50 ลิตรต่อไร่

ครั้งที่ 3 เมื่อต้นยางอายุ 4 เดือน ถ้าวัชพืชออกให้หมดพ่นตามด้วยไดยูรอนอัตรา 120 กรัมต่อน้ำ 50 ลิตรต่อไร่

ครั้งที่ 4 ต้นฤดูฝนในระยะติดตามใช้พาราควัท อัตรา 6,000 กรัมต่อน้ำ 50-60 ลิตรต่อไร่

6. การใส่ปุ๋ย เมื่อต้นกล้ายางตั้งตัวได้ควรใส่ปุ๋ยเป็นระยะเพื่อให้ได้ต้นกล้าที่แข็งแรงและสมบูรณ์ติดตามได้เร็ว ปุ๋ยที่ใช้สำหรับต้นกล้ายางควรเป็นดังนี้ สำหรับดินร่วนปนทราย ใช้ปุ๋ยสูตร 3(16-8-14) สำหรับดินร่วนปนเหนียวใช้ปุ๋ยสูตร 1(18-10-6) ระยะเวลาในการใส่โดยแบ่งใส่เป็น 4 ครั้ง คือเมื่อยางอายุ 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน และก่อนติดตาม 1 เดือน โดยใช้อัตรา 36 กิโลกรัมต่อไร่ หรือประมาณ 15 กรัมต่อช่วงระยะ 1 เมตร ในแถวคู่ ส่วนวิธีการใส่ การใส่ใน 2 ครั้งแรกโดยวิธีหว่านปุ๋ยเป็นแถบกว้างประมาณ 8 เซนติเมตร ในระหว่างแถวคู่ แล้วคราดกลบเพื่อให้ปุ๋ยคลุกเข้ากับดิน และการใส่ในครั้งต่อไปควรใช้วิธีการหว่านให้ทั่วแปลงโดยระวังไม่ให้ถูกใบอ่อนกล้ายาง

การสร้างแปลงกิ่งตา ปัจจุบันนิยมการทำแปลงผลิตกิ่งตาเขี้ยวมากกว่าสินน้ำตาล เพราะประหยัดต้นทุน และทำได้สะดวกรวดเร็ว การเลี้ยงกิ่งตาสี่เขี้ยวจะใช้วิธีเลี้ยงกระโดงประมาณ 3-4 นิ้ว ตัดยอดกระโดงให้แตกกิ่งแขนงตาเขี้ยวออกมาประมาณ 1 นิ้ว ก็สามารถตัดไปใช้ติดตามได้ ถ้ายังไม่ต้องการใช้ตาอาจจะปล่อยไว้เป็น 2 นิ้วก็ได้ แต่ไม่ควรเกิน 3 นิ้ว เพราะจะทำให้ลอกแผ่นตาได้ยาก อีกวิธีหนึ่งคือการตัดกระโดงตาเขี้ยวและเขี้ยวบนน้ำตาลไปใช้ได้เลย แต่จะได้ตาน้อยจะต้องใช้เวลาเลี้ยงกิ่งนานกว่า

ต้นกิ่งตาที่สมบูรณ์ตั้งแต่ปีที่ 4 ขึ้นไป จะเลี้ยงได้ 4 กระโดง ๆ ละ 4-5 กิ่ง และจะได้กิ่งตาเขี้ยวต้นละ 16-20 กิ่ง สามารถเลี้ยงได้ 3 รอบต่อไป ปีหนึ่ง ๆ จะได้กิ่งตาเขี้ยวประมาณ 48-60

กิ่งตอต้น และในกิ่งตาเขียวที่ยาวประมาณ 1 ฟุต ท่อนหนึ่ง ๆ จะได้ตาประมาณ 2-3 ตา สำหรับวิธีการปฏิบัติการปลูกสร้างแปลงกิ่งตาควรปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกพื้นที่ ควรเป็นพื้นที่ราบ ดินร่วนมีความอุดมสมบูรณ์ดี ระบายน้ำได้ดีอยู่ใกล้แหล่งน้ำและไม่มีไม้ยืนต้นอื่นปะปน

2. การเตรียมพื้นที่ปลูก พื้นที่ปลูกจะต้องทำการไถพรวน และใส่ปุ๋ยโดยจะปฏิบัติเช่นเดียวกับการเตรียมพื้นที่ทำแปลงเพาะกล้าจากนั้นวางผังแปลงโดยกำหนดพันธุ์ยางที่จะปลูก ปริมาณของแต่ละพันธุ์โดยแบ่งแปลงกิ่งตาออกเป็นแปลงย่อย เว้นระยะห่างให้เห็นชัดเจนเช่น ระยะปลูกในแต่ละแปลง 1x2 เมตร ระยะห่างระหว่างแปลงควรเป็น 3 เมตร เป็นต้น

3. ระยะปลูก การปลูกสร้างแปลงกิ่งตาเพื่อผลิตกิ่งตาเขียวใช้ระยะปลูกดังนี้

1 x 2 เมตร = 800 ต้นต่อไร่

1.25 x 1.50 เมตร = 853 ต้นต่อไร่

1.50 x 1.50 เมตร = 711 ต้นต่อไร่

1.25 x 1.25 เมตร = 1,024 ต้นต่อไร่

ระยะปลูกที่นิยมกันมากคือ 1x2 เมตร เพราะได้กิ่งตาที่สมบูรณ์ และสะดวกในการปฏิบัติดูแลรักษา ส่วนระยะ 1.25x1.25 เมตร เคยนิยมกัน ปัจจุบันเลิกไปเพราะการเลี้ยงกิ่งตาเขียวจะเบียดกันแน่นมากเมื่อกิ่งตาเขียวได้ 2 ฉัตรขึ้นไป กิ่งตาที่อยู่ด้านล่างจะลอกไม่ค่อยออก ส่วนการผลิตกิ่งตาสีน้ำตาลหรือกิ่งกระโดงเขียวปนน้ำตาลใช้ระยะปลูก 1x1 เมตร 1,600 ต้นต่อไร่ สำหรับการปลูกหลังจากปักไม้ชะมบกำหนดระยะปลูกแล้วก็ขุดหลุมข้างไม้ชะมบด้านใดด้านหนึ่ง เมื่อปลูกจะได้ต้นยางเป็นแถวเดียวกัน ซึ่งมีวิธีการปลูกอยู่ 3 วิธีคือ ปลูกเมล็ดในหลุมแล้วติดตามแปลง ปลูกด้วยต้นตอตาข้างและปลูกด้วยต้นยางชำถุง

4. การดูแลรักษา การใส่ปุ๋ยในช่วงแรกจะใช้ปุ๋ยหินฟอสเฟต 25 เปอร์เซนต์ 25 กรัมต่อหลุม ผสมกับดินใส่รองกันหลุม ส่วนการใส่ปุ๋ยในแปลงกิ่งตาควรใช้ปุ๋ยยางอ่อนสูตร 1 สำหรับดินเหนียว หรือสูตร 3 สำหรับดินร่วนหรืออาจใช้ปุ๋ย 15-15-6-4 หรือ 15-15-15 แทน แบ่งใส่ 4 ครั้งต่อปี ครั้งละ 36 กิโลกรัมต่อไร่ โดยวิธีหว่านรอบโคนต้น

5. การตัดแต่งเพื่อเลี้ยงกิ่งตาข้าง หลังจากปลูกจนต้นยางสูงจากพื้นประมาณ 1 เมตร หรือต้นมีเปลือกสีน้ำตาล หรือมีอายุประมาณ 1 ปี จะตัดกิ่งตาทั้งกระโดงไปใช้ได้เลย แต่ถ้าจะเลี้ยงเป็นกิ่งตาเขียว ให้ตัดยอดฉัตรบนสุดทิ้ง (ตัดเลี้ยงครั้งที่ 1) จากนั้นปล่อยให้แตกกิ่งแขนงออกมาบริเวณฉัตรยอดเลี้ยงไว้ 3-4 กิ่ง เมื่อฉัตรแก่แล้วก็ตัดไปใช้ได้พร้อมกันนี้ก็ทำการตัดเลี้ยงครั้งที่ 2 ในปีหนึ่ง ๆ จะตัดเลี้ยงกิ่งตาได้ 3 ครั้ง เมื่อหมดฤดูกาลติดตามแล้วจะตัดต้นลำแปลง โดยให้เหลือกระโดง 1-2 กระโดง สูงจากพื้นดิน 75 เซนติเมตร เพื่อเลี้ยงกิ่งกระโดงไว้ผลิตกิ่งตาเขียวในปีที่ 2

เมื่อเลี้ยงกิ่งกระโดงได้ 3-4 นิ้ว ก็ทำเหมือนกับปีที่ 1 อีก และเมื่อเข้าปีที่ 3 ต้นกิ่งตาจะเลี้ยงกิ่งกระโดง และในปีที่ 4 เลี้ยงได้ถึง 4 กระโดง

วิธีการติดตาเขียว การติดตาเขียวจะได้ผลสำเร็จสูงหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญได้แก่

1. ต้นกล้าอย่าง ต้องสมบูรณ์แข็งแรง อายุประมาณ 4 1/2-8 เดือน ขนาดของลำต้นมีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1 เซนติเมตร วัตถุประสงค์สูงจากพื้นดิน 10 เซนติเมตร มีลำต้นตั้งตรงโคนรากไม่คดงอและลอกเปลือกได้ง่าย
2. กิ่งตาเขียว ได้จากแปลงกิ่งตาอย่าง ซึ่งได้รับการตรวจสอบแล้วว่าเป็นพันธุ์อย่างที่ถูกต้อง กิ่งตาเขียวที่สมบูรณ์มีอายุ 42-49 วัน ลอกเปลือกง่ายไม่เปราะหรือมีเส้นติดเนื้อไม้
3. ความชำนาญ วิธีการติดตาเขียวฝึกได้ง่ายผู้ที่มีความชำนาญแล้วจะได้รับผลสำเร็จสูงกว่าร้อยละ 90 แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ด้วย โดยทั่วไปผู้ที่มีความชำนาญจะสามารถติดได้ประมาณ 300 ต้นต่อวัน
4. ฤดูกาล ควรเป็นต้นฤดูฝนไปจนถึงกลางฤดูฝน ส่วนปลายฤดูฝนไม่ควรติดตา เพราะเมื่อตัดต้นให้ตาแตกจะเริ่มเข้าฤดูแล้ง ซึ่งจะทำให้ต้นยางตายได้ แต่หากติดตาแล้วถอนนำไปชำถุงพลาสติกก็สามารถทำได้ และในแปลงกล้าอย่างที่สามารถให้น้ำได้ตลอดก็จะสามารถติดตาได้ตลอดทั้งปี
5. วัสดุอุปกรณ์
 - กรรไกรตัดกิ่งตา
 - ถุงพลาสติกใส่กิ่งตา
 - แถบพลาสติกใสขนาดกว้าง 5/8 นิ้วหนา 0.05 มิลลิเมตร
 - หินลับมีด
 - เศษผ้าสำหรับเช็ดต้นยาง

วิธีปฏิบัติ

1. เลือกต้นกล้าที่สมบูรณ์ ทำความสะอาดโคนต้นกล้าด้วยเศษผ้าเช็ดสิ่งสกปรกและทรายออก
2. เปิดรอยกรีดโดยใช้ปลายมีดกรีดตามความยาวลำต้น 2 รอย ขนาดยาว 7-8 เซนติเมตร ห่างกันประมาณ 1 เซนติเมตร ให้ส่วนล่างของรอยกรีดสูงจากพื้นดินประมาณ 1-2 เซนติเมตร ใช้มีดตัดขวางรอยกรีดด้านบนให้เชื่อมกันแล้วใช้ปลายมีดหรือค้อนงาบและเปลือกตรงมุมแล้วลอกเปลือกลงข้างล่างจนสุด ตัดเปลือกที่ดึงออกให้เหลือลิ้นสั้น ๆ ประมาณ 1-1 1/2 เซนติเมตร
3. เตรียมแผ่นตาจากกิ่งตาเขียวโดยใช้มีดคม ค่อย ๆ เือนออก เริ่มจากด้านปลายไปหาโคนให้ติดเนื้อไม้บาง ๆ สม่ำเสมอตลอดแนวยาวประมาณ 8-9 เซนติเมตร ให้มีตาอยู่ตรงกลางแผ่น

ความกว้างของแผ่นตาประมาณให้พอดีกับความกว้างของรอยแผลเปิดเปลือกบนต้นกล้า การเลื่อนแผ่นตาหนาเกินไปจะลอกยาก เนื่องจากแผ่นตาเขี้ยวเข้าได้ง่าย ฉะนั้นก่อนเลื่อนแผ่นตาต้องแน่ใจว่ามีลมและสะอาดพอ

4. แต่งแผ่นตาทั้ง 2 ข้างบาง ๆ พอให้แผ่นตาเข้ากับรอยเปิดกรีดบนต้นต่อได้แล้วตัดปลายด้านล่างออก

5. ลอกแผ่นตาออกจากเนื้อไม้ โดยใช้นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือทั้ง 2 ข้าง จับปลายด้านบนของแผ่นตาใช้นิ้วกลางประคองแผ่นตาสด้านล่างแล้วค่อย ๆ ลอกเนื้อไม้ออกจากเปลือกแผ่นตาพยายามอย่าให้ส่วนที่เป็นเปลือกโค้งงอ หรืออีกวิธีหนึ่ง การลอกด้วยปากโดยใช้มือข้างหนึ่งจับแผ่นตาไว้ แล้วหันด้านปลายแผ่นตาที่ยังไม่ตัดเข้าหาปาก ใช้ฟันยึดส่วนที่เป็นเนื้อไม้แล้วใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ของอีกมือหนึ่งจับเปลือกด้านล่างไว้ แล้วค่อย ๆ ลอกเนื้อไม้ออกจากเปลือกแผ่นตา พยายามไม่ให้เปลือกโค้งงอเช่นกัน ตรวจสอบแผ่นตาที่ลอกเสร็จ ถ้าแผ่นตาชำรุดหรือจุดเยื่อเจริญหลุดหรือแห้วไม่สมบูรณ์ให้ทิ้งไป ใช้เฉพาะแผ่นตาที่สมบูรณ์เท่านั้น

6. รับผิดชอบต่อแผ่นตาที่ลอกเนื้อไม้ออกแล้วนี้ใส่ลงในลิ้นเปลือกต้นต่อเบา ๆ ขณะที่ใส่อย่าให้แผ่นตาถูกกับเนื้อไม้ เพราะจะทำให้แผ่นตาและเยื่อเข้าได้ ตัดส่วนของแผ่นตาที่เกินอยู่ข้างบนทิ้งไป หรือทิ้งไว้ตัดขณะที่พันผ้าพลาสติกก็ได้

7. พันด้วยแผ่นพลาสติกใส ขนาดความยาวประมาณ 30 เซนติเมตร จากด้านล่างขึ้นข้างบนให้แผ่นตาแนบกับแผลรอยเปิดของต้นกล้า ให้ขอบพลาสติกทับกันสูงขึ้นไปเหนือรอยตัดตา 2-3 รอบ ผูกพลาสติกให้แน่นโดยสอดปลายเข้าไปในพลาสติกกรอบสุดท้ายแล้วดึงให้แน่น

8. ตรวจสอบความสำเร็จเรียบร้อยพร้อมทั้งปักป้ายแสดงวันที่ติด ชื่อพันธุ์ยางและจำนวนต้นไว้ หลังจากนั้นอีก 21 วัน ให้ตรวจสอบหากแผ่นตายังเขี้ยวอยู่ แสดงว่าการติดตามประสบผลสำเร็จ ให้ใช้มีดกรีดพลาสติกด้านตรงข้ามเพื่อให้พลาสติกหลุดออกจากแผ่นตา แต่ถ้าแผ่นตาเปลี่ยนเป็นสีดำหรือสีน้ำตาล แสดงว่าติดตามไม่สำเร็จให้ใช้มีดกรีดพลาสติกด้านหลังออกเพื่อทำการติดตามซ้ำหลังจากตรวจสอบผลสำเร็จและเอาพลาสติกออกแล้ว ปล่อยให้ต้นที่ติดตามอยู่ในแปลงไม่น้อยกว่า 1 อาทิตย์ก่อนที่จะถอนไปปลูกหรือตัดต้นเดิมทิ้ง

ข้อคำนึงในการติดตาม

1. ไม่ควรติดตามในเวลาที่มียุงอากาศร้อนจัด
2. การนำกิ่งตาไปติดในแต่ละครั้งไม่ควรเกินกว่า 30 กิ่ง
3. เลือกติดตามเฉพาะต้นต่อที่สมบูรณ์
4. มีติดตามจะต้องคมอยู่เสมอ
5. อย่าให้แผ่นตาชำรุดหรือปล่อยให้แห้งเสีย
6. พันแผ่นตาให้แน่นอย่าให้น้ำเข้าได้

2.1.5 การปลูกยาง

วัสดุที่จะใช้สำหรับปลูกยางมีหลายชนิดที่ใช้ได้ผลดี และนิยมนำมาปฏิบัติกันได้แก่ วิธีปลูกด้วยเมล็ดแล้วติดตามแปลง การปลูกด้วยต้นตอตา และการปลูกด้วยต้นยางชำถุง ซึ่งการใช้วิธีการใดในการปลูกนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความสะดวก การเจริญเติบโตและความแข็งแรงของต้นยาง และเงินทุน เป็นต้น

วิธีการปลูกด้วยเมล็ดแล้วติดตามแปลง การปลูกสร้างสวนยางโดยวิธีนี้จะได้ต้นยางที่ปลูกมีระบบรากที่แข็งแรงดี เจริญเติบโตสม่ำเสมอ ข้อดีต้นยางที่ติดตามแล้วยังเหลือพอที่จะใช้ปลูกซ่อมหรืออาจจำหน่ายให้เจ้าของสวนอื่นได้อีก การปลูกแบบดังกล่าวมีวิธีการคือ

1. การเตรียมพื้นที่ โดยการไถพลิกดิน เก็บเศษวัชพืชออกให้หมดจากแปลงจากนั้นไถพรวนซ้ำเพื่อให้ดินร่วนและทำการปักไม้ชะมบตามระยะปลูกที่กำหนด
2. เตรียมหลุมปลูก ขนาดของหลุมปลูกที่ใช้กว้าง ยาว และลึกเท่ากับ 50x50x50 เซนติเมตร ตากแดดทิ้งไว้ 10-15 วัน ย่อยดินชั้นบนผสมปุ๋ยหินร็อคฟอสเฟตในอัตรา 170 กรัมต่อหลุมคลุกเคล้าลงไปหลุม
3. นำเมล็ดลงปลูก หากเป็นเมล็ดให้นำลงปลูกในหลุมที่เตรียมไว้หลุมละ 3 เมล็ด ระยะห่างระหว่างเมล็ด 25 เซนติเมตร การวางเมล็ดควรวางให้ด้านแบนของเมล็ดคว่ำลง หรือถ้าปลูกด้วยเมล็ดงอกก็ให้ด้านรากของเมล็ดคว่ำลง ลึกจากผิวดินประมาณ 3 เซนติเมตร
4. ทำการติดตาม เมื่อกล้ายังมีอายุได้ 7-8 เดือน หรือมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นประมาณ 1-1 1/2 เซนติเมตร ก็จะทำติดตาม ตรงตำแหน่งที่ระดับสูงจากพื้นดิน 10 เซนติเมตร หลังจากนั้น 21 วัน หากการติดตามสำเร็จมากกว่า 1 ต้น ให้เลือกตัดยอดต้นที่สมบูรณ์ที่สุดในระดับสูง 10-15 เซนติเมตร เอียง 45 องศา ทางด้านตรงข้ามกับแผ่นตา จากนั้นอีก 1 เดือน ถ้าหากตาของต้นที่ตัดยังไม่แตกก็พิจารณาตัดต้นอื่นต่อไป
5. การดูแลรักษา ก่อนทำการติดตามต้องทำการกำจัดวัชพืชพร้อมกับการใส่ปุ๋ยก่อนทุกครั้ง สูตร 1 หรือ 3 ในอัตรา 15 กรัมต่อต้น หลังจากปลูกเดือนที่ 1,2,3 และก่อนติดตาม 1 เดือน จากนั้นหลังการติดตามเดิมแล้วก็จะใส่ปุ๋ยสูตร 1(18-10-6) หรือสูตร 3 (16-18-14) สูตรใดสูตรหนึ่งตามตารางคือ

อายุต้นติดตาหลังต้นเดิม (เดือน)	จำนวนปุ๋ยที่ใช้ (กรัมต่อต้น)
2	60
5	60
8	90
12	120
15	120
18	120
24	190
30	190
36	190
42	190
48	400
54	400
รวม	2,130

การปลูกด้วยต้นตอตา ต้นตอตา ก็คือต้นกล้วยที่ติดตาด้วยยางพันธุ์ดีไว้เรียบร้อยแล้วแต่ตายยังไม่แตกออกมา คงเห็นมีแผ่นตาและตาเป็นตุ่มติดอยู่เท่านั้น การปลูกโดยใช้ต้นตอตานี้ปัจจุบันนิยมมากที่สุด เพราะง่ายต่อการปฏิบัติและต้นยางเจริญเติบโตดี

ลักษณะของต้นตอที่ดีต้องมีส่วนของรากแก้วที่สมบูรณ์ไม่คดงอ ความยาววัดจากโคนตอดินไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร ลำต้นตรงมีเส้นผ่าศูนย์กลางบริเวณที่ติดตานิ่ไม่น้อยกว่า 1 และไม่ควรโตกว่า 1.5 เซนติเมตร ระยะจากตาถึงโคนตอดินต้องไม่เกิน 8 เซนติเมตร และจากตาถึงรอยตัดไม่น้อยกว่า 8 เซนติเมตรเช่นกัน ขนาดของแผ่นตากว้างไม่เกิน 1.2 เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร ส่วนรอยตัดเหนือแผ่นตาต้องให้ลาดเอียง 45 องศา ไปทางด้านตรงข้ามกับแผ่นตา สำหรับข้อที่ควรระวังในการปลูกด้วยต้นตอตาขณะปลูกควรให้แผ่นตาอยู่ในแนวทิศเหนือได้ เพื่อให้แผ่นตาถูกแสงแดดมากเกินไป การปลูกต้องอัดดินให้แน่นที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้รากสัมผัสดินมากที่สุด มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

1. การเตรียมพื้นที่ ไถพรวนดิน 2 ครั้ง เก็บเศษไม้และวัชพืชออกให้หมด แล้วไถพรวนซ้ำเพื่อให้ดินร่วนซุย จากนั้นปักไม้ชะมบตามระยะปลูกที่กำหนด
2. ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ตากหลุมไว้ 10-15 วัน ย่อยดินที่ทุกชั้นผสมปุ๋ยหินฟอสเฟตอัตรา 170 กรัมต่อหลุมใส่ลงไปหลุม

3. ใช้เหล็กหรือไม้ปลายแหลมแทงลงไปบนหลุม ขนาดเกือบเท่าความยาวของรากแก้ว นำต้นตอตาลงปลูกให้แผ่นตาอยู่ในแนวเหนือหรือใต้ อัดดินให้แน่นเท่าที่จะทำได้แล้วกลบดินให้แนวระดับดินอยู่ตรงส่วนรอยต่อของรากกับลำต้น และหลังปลูกเสร็จควรพูนดินบริเวณโคนต้นให้สูงขึ้นเล็กน้อย เพื่อป้องกันน้ำขัง

คลุมโคนต้นด้วยเศษฟางข้าวหรือวัสดุอื่น ๆ ที่พอหาได้ ในกรณีที่ฝนไม่ตกติดต่อกัน หลายวันหลังจากปลูกควรใช้น้ำช่วยด้วย อัตราประมาณ 5 ลิตรต่อต้น ตามความเหมาะสม การดูแลรักษาด้านอื่น ๆ เช่น การใส่ปุ๋ยกำหนดสูตรปุ๋ยคือ ปุ๋ยสูตร 1= 18-10-16, ปุ๋ยสูตร 2=18-4-5, ปุ๋ยสูตร 3=16-8-14 และปุ๋ยสูตร 4=14-4-9 ตามอัตราที่จะแสดงไว้ในตาราง

อายุต้นยางหลังจากปลูก (เดือน)	ปุ๋ยสำหรับยางก่อนเปิดกรีด		*ปริมาณปุ๋ยที่ใช้ (กรัมต่อต้น)
	ดินร่วน	ดินทราย	
2	ปุ๋ยสูตร 1	ปุ๋ยสูตร 3	60
5	”	”	60
8	”	”	90
12	”	”	120
15	”	”	120
18	”	”	120
24	”	”	190
30	”	”	190
36	”	”	190
42	ปุ๋ยสูตร 2	ปุ๋ยสูตร 4	190
48	”	”	400
54	”	”	400
60	”	”	400
66	”	”	400

การปลูกด้วยต้นยางชำถุง เป็นวิธีปลูกยางที่ประสบผลสำเร็จสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีอื่น ๆ ต้นเจริญเติบโตสม่ำเสมอ ลดช่วงระยะดูแลรักษาด้านยางอ่อนให้สั้นลงสามารถกรีดยางได้เร็วกว่าการปลูกด้วยต้นตอตาหรือติดตาในแปลง การนำต้นยางชำถุงมีอยู่ 2 วิธีคือ การใช้วิธีติดตาในถุง ทำโดยการปลูกต้นกล้ายางในถุงขนาด 8x10 นิ้ว เมื่อต้นกล้าอายุ 4-8 เดือน ก็ทำการติดตา อีกวิธีหนึ่งคือ การใช้ต้นตอตาเขี้ยวมาปลูกในถุงขนาด 5x16 นิ้ว และ 4x15 นิ้ว ทั้ง 2 วิธีจะมีข้อที่

แตกต่างกันคือ การชำถุงด้วยต้นตอตาเขียวจะใช้เวลาในการแตกฉัตรที่ 1,2 นานกว่าวิธีการติดตาในถุง นั่นคือการปลูกด้วยต้นตอตาเขียวจะใช้เวลาเติบโต 7 1/2-10 สัปดาห์ แต่การติดตาในถุงจะใช้เวลา 6-7 1/2 สัปดาห์เท่านั้น แต่ความเสียหายเมื่อย้ายไปปลูก ต้นยางชำถุงที่ปลูกด้วยวิธีติดตาในถุงจะเสียหายสูงกว่าการชำถุงด้วยต้นตอตาเขียว 5-6 เท่าตัว

สำหรับวิธีการปลูก ด้วยต้นยางชำถุงจะมีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

1. เตรียมต้นยางชำถุงโดยใช้ต้นตอตาเขียว เริ่มตั้งแต่การนำดินกรอกใส่ถุงขนาด 4x15 นิ้ว ใช้ดินร่วนผสมปุ๋ยหินฟอสเฟตอัตรา 7-10 กรัมต่อถุง แล้วนำอัดใส่ถุงให้แน่น ใช้ไม้ปลายแหลมปักลงกลางถุงให้เป็นรู ใช้ต้นตอตาปลูกให้ตาดูอยู่สูงจากดินในถุงประมาณ 2 นิ้ว อัดดินให้แน่นยกนำไปเรียงไว้ในที่ร่มรำไรระยะแถวกว้าง 10 ถุง และเมื่อตาแตกออกจึงจัดขยายเป็น 4 ถุงต่อความกว้างของแถว การบำรุงรักษาหลังตาออกแล้ว 2-3 สัปดาห์ ใส่ปุ๋ยสูตร 1 ครั้งหนึ่ง และครั้งต่อไปทุก 2-4 สัปดาห์ ในอัตรา 5 กรัมต่อถุงจนกว่าต้นตาโต 1-2 ฉัตร มีใบแก่เต็มที่ (สังเกตยอดของฉัตรเริ่มผลิดยอดอ่อนเป็นปุ่มขึ้นมา) ก็พร้อมที่จะย้ายนำไปปลูกในแปลงได้

2. การปลูก เริ่มตั้งแต่การเตรียมพื้นที่ การเตรียมหลุมปลูก ซึ่งจะเหมือนกันกับการปลูกด้วยต้นตอตา ส่วนวิธีการปลูกใช้มีดคม ๆ กรีดเอาก้นถุงออก กรณีที่มีรากงอกอยู่ก้นถุงให้ตัดออกด้วย นำถุงหย่อนลงไปหลุม แล้วใช้มีดกรีดถุงอีกครั้ง จากก้นจนถึงปากถุงทั้ง 2 ข้าง นำดินกลบพอหลวมแล้วดึงเอาถุงพลาสติกออก กลบดินเพิ่มและกดให้แน่นจนได้ระดับบริเวณโคนต้นสูงระดับเดียวกับที่ปลูกในถุง ส่วนการดูแลรักษาโดยเฉพาะการใส่ปุ๋ย ชนิดของปุ๋ยและปริมาณที่ใส่ก็จะกระทำเหมือนกันกับการปลูกด้วยต้นตอตา ซึ่งได้แสดงเอาไว้แล้วในตาราง

2.1.6 การปลูกซ่อมยาง

การปลูกยางไม่ว่าจะใช้วัสดุปลูกชนิดใด ภายหลังจากที่ปลูกไปแล้ว ย่อมจะมีต้นยางต่างไปบ้างเสมอ ส่วนจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น ความสมบูรณ์ของวัสดุที่ใช้ปลูก สภาพภูมิอากาศ ความชำนาญของผู้ปลูก และผลจากการทำลายของโรคและแมลงเป็นต้น โดยจุดประสงค์แล้วการปลูกซ่อมยางก็เพื่อต้องการให้ได้จำนวนต้นยางที่ปลูกมีจำนวนเท่าเดิมไม่มีหลุมว่าง ซึ่งจะทำให้ได้รับผลผลิตอย่างเต็มที่

อีกประการหนึ่งที่จะต้องคำนึงอยู่เสมอในการปลูกซ่อมยางก็คือ การเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของยางเดิมและยางที่ปลูกซ่อมใหม่ ในการปลูกซ่อมเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงต้องพิจารณาใช้วัสดุปลูกซ่อมอย่างเหมาะสม การจะใช้วัสดุปลูกซ่อมชนิดใด เช่น ต้นตอตา ต้นติดตา หรือต้นยางชำถุง ต้องขึ้นอยู่กับขนาดของต้นยางในแปลงปลูกในระบายนั้น ๆ ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่จะทำการปลูกซ่อมด้วยคือ

	กำหนดเวลาปลูกซ่อม	วัสดุที่ใช้ปลูกซ่อม
1. ปลูกยางด้วยวิธีติดตาในแปลง	- 15 วันหลังจากปลูก - 1-2 เดือนหลังจากปลูก - หลังจากติดต้น - 10-12 เดือนหลังติดต้น - 20-22 เดือนหลังติดต้น	- เมล็ดงอก - เมล็ดงอก, ต้นกล้า 2 ใบ - ต้นตอตา - ยางชำถุง, ต้นติดตาขนาดเล็ก - ต้นติดตาขนาดใหญ่
2. ปลูกด้วยต้นตอตา	- 1-2 เดือนหลังปลูก	- ต้นตอตา
3. ยางชำถุงพลาสติก	- 1-2 เดือนหลังปลูก - 1 ปีหลังจากปลูก - 2 ปีหลังจากปลูก	- ยางชำถุงพลาสติกขนาดเล็ก - ยางชำถุงขนาดใหญ่ ต้นติดตาขนาดเล็ก - ต้นติดตาขนาดใหญ่

2.1.7 การตัดแต่งกิ่งยาง

วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการตัดแต่งกิ่งยางก็เพื่อต้องการให้ยางมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รับทรงที่เหมาะสม ทั้งทางด้านลำต้นและบริเวณทรงพุ่ม การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นกลมตรง ไม่มีปุ่มปม ง่ายต่อการกรีดและเพิ่มพื้นที่การกรีดให้สูงขึ้น ส่วนการตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่มใบให้บางลง การต้านทานลมมีน้อย นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคเปลือกเน่า โรคราสีชมพู เป็นต้น ส่วนขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติในการตัดแต่งกิ่งยางจะเน้นหนักอยู่ 2 ส่วนคือ ส่วนบริเวณทรงพุ่มและส่วนของลำต้น

การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้น แต่ก่อนการตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นที่ปฏิบัติกันมามักจะตัดกิ่งหรือแขนงออกจากลำต้นหมดในระยะสูงจากพื้นดิน 2 เมตร การตัดแต่งดังกล่าวจะทำให้ต้นยางแตกกิ่งสูงเจริญเติบโตได้ช้า จึงได้มีการตัดแต่งแบบใหม่ขึ้นเรียกว่า Progressive pruning หรือ Delay pruning โดยมุ่งหวังที่จะได้รับประโยชน์จากกิ่งแขนงให้มากที่สุดก่อนที่จะถูกตัดทิ้ง เพื่อชะลอความสูง และเพิ่มขนาดของลำต้นให้มากขึ้น ซึ่งวิธีดังกล่าวมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. ตัดกิ่งแขนงที่เกิดจากต้นตอเดิมออกให้หมด โดยเฉพาะในยางที่ปลูกด้วยต้นตอตาหรือปลูกด้วยวิธีติดตาในแปลง
2. กิ่งที่แตกออกจากลำต้นในระยะจากโคนต้นสูงขึ้น 30 เซนติเมตร หากมีกิ่งที่มีฉัตรใบ 2-3 ฉัตร หรือกิ่งที่เจริญดีกว่ายอดตัดออกให้หมด
3. ในต้นที่มีลำต้นสูง 1.8-2 เมตร หากยังไม่แตกกิ่งจะต้องสร้างทรงพุ่มโดยวิธีสอดยางหรือครอบยาง และตัดกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ออก
4. เมื่อกิ่งแขนงที่ระดับ 1.3-1.2 เมตร มีฉัตรใบ 3-4 ฉัตร ให้เลือกตัดกิ่งแขนงที่ต่ำกว่า 1.3 เมตรออกไป โดยเลือกตัดกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางโตเป็นครึ่งหนึ่งของลำต้นออก

5. ตัดกิ่งแขนงที่เจริญ 6-8 นิ้ว ตรงระดับ 0.9-1.3 เมตร ออกให้หมด หากเป็นต้นที่แตกกิ่งระดับ 1.8-2 เมตร โดยให้ช่วยสร้างทรงพุ่มโดยวิธีควั่นลำต้น

6. เมื่อยางอายุได้ 2 ปี ตัดทุกกิ่งที่อยู่ต่ำกว่า 1.7 เมตรออกให้หมด

การตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่ม

1. เมื่อต้นยางอายุ 2-3 ปี คอยตัดกิ่งแขนงที่แตกออกมาจากออก เพื่อให้พุ่มใบโปร่งลดแรงปะทะลม

2. กิ่งที่แตกออกเป็นคาบมีขนาดไม่เท่ากันทำให้น้ำหนักของกิ่งไม่สมดุลให้ตัดกิ่งเล็กออก

3. เมื่อยางอายุ 3-5 ปี ยังต้องเลือกตัดกิ่งออกอีกเมื่อมีทรงพุ่มใบหนาเกินไป แต่ไม่ควรตัดยอดเพราะจะทำให้ยอดแตกกิ่งออกมาอีก

2.1.8 การปลูกพืชแซมยาง

การปลูกพืชแซมยางเป็นการใช้เนื้อที่สวนยางในขณะที่ยางยังเล็กอยู่ให้เกิดประโยชน์ ทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เจ้าของสวนในระยะ 3 ปีแรก ขณะที่ยางยังเล็กอยู่ด้วย แต่การปลูกพืชแซมถ้าไม่พิจารณาให้ดีอาจเป็นผลเสียต่อต้นยางที่ปลูกได้ในเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องระมัดระวังให้ดี ซึ่งมีข้อที่จะต้องพิจารณาดังนี้

1. ควรเป็นพืชล้มลุกอายุสั้น เช่น ข้าวไร่ ข้าวโพด พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น หรือพืชล้มลุกที่มีอายุมากกว่า 1 ปี เช่น สับปะรด กล้วย มะละกอ เป็นต้น

2. ไม่ควรปลูกพืชแซมยางติดต่อกันนานเกินกว่า 3 ปี เพราะเมื่อเข้าปีที่ 4 ต้นยางจะมีร่มเงามากปกคลุมพืชแซมที่ปลูกทำให้ผลผลิตของพืชแซมต่ำลง

3. พืชแซมที่ปลูกต้องห่างจากแถวยางไม่น้อยกว่า 1 เมตร โดยปกติควรปลูกห่างจากแถวยางในระยะ 1 เมตร รวมกับครึ่งหนึ่งของระยะปลูกพืชแซมของพืชนั้น ๆ

4. ควรมีการใส่ปุ๋ยให้กับพืชแซมด้วย เพื่อเพิ่มผลผลิตของพืชแซม และเพื่อต้นยางจะได้ไม่แย่งปุ๋ย นอกจากนี้ปุ๋ยยังมีประโยชน์สำหรับต้นยางโดยตรง

5. ในสภาพดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำไม่ควรปลูกพืชแซมยาง เพราะต้องใส่ปุ๋ยมาก อาจไม่คุ้มทุน และถ้าไม่ใส่เลยหรือใส่น้อยพืชแซมจะไปแย่งปุ๋ยยางในสภาพดังกล่าวจึงควรปลูกพืชคลุมตระกูลถั่วจะดีกว่า

6. การปลูกพืชแซมยางในระบบหมุนเวียนเพื่อป้องกันโรคและแมลงระบาด นอกจากนี้การปลูกสลับกับพืชตระกูลถั่ว ยังช่วยตรึงไนโตรเจนจากอากาศ ตลอดจนเศษซากพืชตระกูลถั่วที่เหลือยังเป็นประโยชน์โดยตรงต่อต้นยางด้วย

7. การใช้แรงงานในการปลูกพืชแซมยาง ควรเป็นแรงงานที่ไม่ต้องจ้างหรือแรงงานในครอบครัว โดยเฉพาะสวนยางขนาดเล็ก เพื่อลดต้นทุนในการผลิต

8. สวนยางที่ต้องการจะปลูกพืชแซมยาง ควรใช้ระยะระหว่างแถวยางให้กว้าง เช่น 7.8 เมตร แต่ต้องมีจำนวนต้นยางไม่ต่ำกว่า 64 ต้นต่อไร่

9. หลังปลูกพืชแซมยางแล้วควรปลูกพืชคลุมพื้นที่เพื่อป้องกันการลุกลามของวัชพืช และรักษาความชื้นในดิน

10. พืชที่ไม่แนะนำให้เกษตรกรปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางคือ มันสำปะหลัง

2.1.9 การกรีดยาง

การปฏิบัติเกี่ยวกับการกรีดยาง แบ่งตามช่วงระยะเวลาการกรีดและการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง จะแยกออกได้เป็น 4 ลักษณะคือ

1. การกรีดยางในระยะ 3 ปีแรก
2. การกรีดยางหลังจาก 3 ปีไปแล้ว
3. การกรีดเปลี่ยนกิ่งงอกใหม่
4. การใช้สารเคมีเร่งน้ำยางกับเปลือกเดิมของยางบางพันธุ์

การกรีดยางในระยะ 3 ปีแรก สำหรับต้นติดตา ในระยะ 2-3 ปีแรกของการกรีดต้นยางยังอยู่ในระยะเจริญเติบโต การกรีดหักโหมเกินไปจะทำให้ต้นยางชะงักการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตลดลงในระยะต่อไป การกรีดยางในระยะนี้จึงควรพิจารณาใช้ระบบกรีดที่เหมาะสมดังนี้

- กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน ($1/2$ S.d/3) ระบบนี้ใช้ได้กับยางทุกพันธุ์ที่เหมาะสม
- กรีดครั้งต้นวันเว้นวัน ($91/2$ S.d/2) ระบบนี้เหมาะสมกับยางทุกพันธุ์
- กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวันรวมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยางเข้มข้น 2.5 เปอร์เซ็นต์

($1/2$ S.d/3 + E.T.2.5%) ใช้กับยางพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่ำในระยะแรกของการกรีด เช่น พันธุ์ GT.1., PR 107 และ Tier 1. โดยใช้สารเคมีทาได้รอยกรีดที่ขูดเปลือกกว้าง 2.5 เซนติเมตร ใช้ปีละ 2-3 ครั้ง เมื่อผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นพอสมควรก็หยุด

การกรีดยางหลังจาก 3 ปีไปแล้ว สำหรับต้นติดตาในระยะนี้ต้นยางเจริญเติบโตดี ทนทานต่อการกรีดได้ดีกว่าระยะแรกระบบกรีดที่ใช้ควรเป็นดังนี้

- กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน ($1/2$ S.d 3) เหมาะสำหรับยางบางพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย
- กรีดครั้งต้นวันเว้นวัน ($1/2$ S.d/2) เหมาะสำหรับบางพันธุ์อื่น ๆ และกรีดขดเชยเฉพาะในท้องที่ที่มีวันกรดน้อยกว่า 200 วัน เช่น จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง และนราธิวาส

- กรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวันร่วมกับการใช้สารเคมี 2.5 เปอร์เซ็นต์ (1/2 S.d/3 E.T. 2.5%) เหมาะสำหรับยางบางพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่ำและตอบสนองต่อสารเร่งได้ดี ควรใช้เพียงปีละ 2-3 ครั้ง

การกรีดเปลือกงอกใหม่ กระทำได้ 2 ลักษณะคือ ใช้สารเคมีเร่งและไม่ใช้สารเคมี

- การใช้สารเคมีเร่ง ถ้าต้องการใช้กับยางทุกพันธุ์ให้ใช้ระบบกรีดครึ่งต้นวันเว้นสามวัน (1/2S.d/4) หรือกรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน (1/2S.d/3) โดยใช้สารเคมีเร่งนี้ยาง ทาเหนือรอยกรีดกว้าง 1.25 เซนติเมตร ปีละ 3-4 ครั้ง

- ไม่ใช้สารเคมีเร่ง ทำได้ 2 ระบบคือ กรีดครึ่งต้น วันเว้นวัน (1/2S.d/2) มีการกรีดชดเชยใช้ได้กับยางทุกพันธุ์ และกรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน (1/2S.d/3) มีการกรีดชดเชยได้สำหรับยางที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย

ส่วนระบบกรีดยางที่จะใช้สำหรับต้นกล้าหรือต้นยางที่ปลูกจากเมล็ด จะแตกต่างไปจากต้นติดตา เนื่องจากต้นกล้าเป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย หากกรีดถี่เกินไปจำนวนต้นเปลือกแห้งจะมีมาก ระบบกรีดที่เหมาะสมควรใช้ดังนี้

- การกรีดหน้าที่ 1,2 ควรใช้ระบบกรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน (1/2S.d/3)
- การกรีดเปลือกงอกใหม่ ควรใช้ระบบกรีดครึ่งต้นวันเว้นวัน (1/2S.d/2) หรือกรีดครึ่งต้นวันเว้นสามวัน หรือกรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวันควบคู่กับการใช้สารเคมีเร่งนี้ยาง

2.1.10 การเก็บน้ำยาง

เมื่อกรีดยางแล้ว น้ำยางก็จะไหลไปตามรอยที่ทำไว้ผ่านลิ้นรอนน้ำยางและไหลลงถ้วยรองรับน้ำยางในที่สุด

ภายหลังจากกรีดยางไปแล้วประมาณ 3 ชั่วโมง ส่วนมากน้ำยางก็จะหยุดไหลก็จะเริ่มเก็บน้ำยางได้ ซึ่งผู้เก็บน้ำยางโดยปกติจะเป็นคนเดียวกับคนกรีดยาง จะถือถังหิ้วหรือหาบปี๊บไปเก็บน้ำยาง เก็บน้ำยางในถ้วยแล้วเทลงไปในถังหรือปี๊บที่ถือ หลังเทน้ำยางจากถ้วยก็จะใช้ไม้ปาดน้ำยางกวาดน้ำยางออกจากถ้วยให้หมด แล้วนำถ้วยไปเก็บคว่ำไว้บนแท่นลวด เพื่อไม่ให้ถ้วยสกปรก และป้องกันฝุ่นละอองตกลงไปในถ้วย น้ำยางที่เก็บได้จะถูกนำมารวบรวม แล้วลำเลียงไปส่งยังโรงงานทำยางแผ่นอีกต่อหนึ่ง สำหรับสวนขนาดใหญ่ แต่หากเป็นสวนขนาดเล็กก็จะหาบหรือหิ้วไปทำแผ่นที่บ้าน

ปัจจุบันในบางท้องถิ่นจะมีพ่อค้ามารับซื้อน้ำยางสด ๆ เลย ในกรณีที่เจ้าของสวนไม่ประสงค์จะทำยางแผ่นเองก็จะสามารถขายเป็นน้ำยางไปได้โดยพ่อค้าดังกล่าวจะมีรถบรรทุก ประกอบขึ้นเป็นถังสำหรับใส่น้ำยางออกไปรับซื้อถึงสวน ขั้นตอนการซื้อขายจะคิดจากน้ำหนักของน้ำยางสดทั้งหมด และหาความเข้มข้นของน้ำยางโดยจะมีเครื่องมือวัดที่เรียกว่าวัดค่าออกมาแล้ว หา

ค่าเฉลี่ยเป็นน้ำหนักยางแห้งที่ราคาออกมาเป็นกิโลกรัม ซึ่งขายในราคาเท่ากับราคารายข้างชั้นสองของตลาดในแต่ละวัน

2.1.11 การทำยางแผ่น

หลังจากที่เก็บน้ำยางจากสวนนำเข้ามารวบรวมยังถังรวมน้ำยาง ในบริเวณโรงงานหรือบริเวณที่จะทำยางแผ่นแล้ว จะต้องรีบทำยางแผ่นทันที เพราะสิ่งแวดล้อมทั่วไป เช่น ความร้อนจากอากาศจะช่วยให้ยางเกิดบูดหรือรัดตัวขึ้นทุกขณะ สำหรับอุปกรณ์ที่เช่นเดียวกันจะต้องเตรียมไว้ให้พร้อมและล้างทำความสะอาดก่อนทุกครั้ง แม้อุปกรณ์เหล่านั้นจะสะอาดอยู่แล้วก็ตาม อุปกรณ์ดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ได้แก่

- จักรรีดยาง ทั้งรีดเรียบและรีดดอก
- ถังรวมน้ำยาง
- กรดฟอร์มิกหรือกรดซัลฟูริก
- โอ่งใส่น้ำ
- ตะก
- เครื่องกรองน้ำยางเบอร์ 40 และ 60
- ใบพายกวาดน้ำยาง
- ที่ตวงน้ำยางขนาด 3 ลิตร
- โต๊ะสำหรับนวดแผ่นยาง
- อ่างเคลือบสำหรับผสมน้ำกรด

ขั้นตอนและวิธีทำยางแผ่น

1. ผสมน้ำยางกับน้ำโดยอัตราส่วน 1:1 ถ้าเป็นน้ำยางที่ได้จากต้นยางอ่อนยังมีเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งต่ำอยู่อาจจะผสมส่วนของน้ำน้อยลงเหลือน้ำยาง 3 ส่วนต่อน้ำ 2 ส่วน โดยปริมาณก็ได้
2. นำส่วนผสมของน้ำยางนี้เทผ่านตะแกรงกรอง 2 ชั้น เบอร์ 40 และ 60
3. ตวงส่วนผสมของน้ำยางที่ผ่านการกรองแล้วนี้ใส่ในตะกอลูมิเนียม ตะกอละ 5 ลิตร หรือนานิดหน้อย
4. ผสมน้ำกรดฟอร์มิก โดยใช้ น้ำกรด 2 ช้อนสักระต่อน้ำ 3 กระป๋องนม ใส่ น้ำกรดที่ผสมแล้วนี้ 1 กระป๋องนมต่อน้ำยาง 1 ตะก (น้ำกรดที่ผสมแล้วไม่ควรเก็บไว้เกิน 2 วัน)

5. ก่อนเทน้ำกรดที่ผสมแล้วใส่น้ำยางควรใช้สำหรับกวนน้ำยาง พายกวนน้ำยางในตะกรงที่จะใส่กรดสัก 1-2 เทียวก่อน แล้วจึงค่อย ๆ เทส่วนผสมของน้ำกรดลงไปตามความยาวของตะกรง แล้วใช้ไม้พายกวนอีก 5-6 เทียว

6. ในระหว่างการกวนจะมีฟองอากาศเกิดขึ้นมากมาย ให้ช้อนฟองอากาศออกให้หมด ซึ่งฟองอากาศนี้สามารถทำน้ำขึ้นชันดีได้

7. หลังจากตักฟองอากาศออกหมดแล้ว ควรปิดฝาตะกรงเพื่อป้องกันสิ่งสกปรกลงไป นำไปตั้งทิ้งไว้ประมาณ 30-45 นาที ยางในตะกรงก็จะแข็งตัว

8. เมื่อยางแข็งตัวดีแล้ว ก่อนนำไปแท่นนวดควรรินน้ำหล่อไว้ทุกตะกรงเพื่อสะดวกในการเลาะยางออกจากข้างตะกรง

9. คำว่าตะกรงลงบนแท่นนวด ยางจะหลุดออกจากตะกรง จากนั้นทำการนวดด้วยมือหรือไม้นวดก็ได้ตามถนัด นวดให้ยางเป็นแผ่นบางลงมีความหนาประมาณ 1 เซนติเมตร

10. นำยางที่นวดจนบางแล้วนี้ เข้าเครื่องรีดเรียบ 3 ครั้ง ให้แผ่นยางหนาประมาณ 3-4 มิลลิเมตร แล้วจึงนำเข้าเครื่องรีดดอก 1 ครั้ง จะได้ยางแผ่นดิบที่มีขนาดพอเหมาะ ความหนาประมาณ 2-3 มิลลิเมตร

11. นำยางที่ผ่านเครื่องรีดดอกแล้วไปล้างน้ำให้สะอาด โดยจุ่มลงในโอ่งหรือถังน้ำเพื่อล้างกรดออก ยางแผ่นที่ทำด้วยกรดฟอร์มิคควรแช่น้ำประมาณ 30 นาที แล้วจึงนำไปผึ่งลมในที่ร่ม ไม่มีฝุ่น อากาศถ่ายเทได้สะดวก เมื่อยางแห้งก็สามารถเก็บไว้ขายได้ หรือถ้าหากมีโรงรมควัน เมื่อน้ำหยดไหลหลังจากผึ่งไว้สักครู่ก็สามารถนำเข้าโรงรมได้เลย ซึ่งจะใช้เวลาในการรมควันประมาณ 4 วัน ที่อุณหภูมิระหว่าง 110-145 องศาฟาเรนไฮต์ จะได้ยางที่สุกสม่ำเสมอ

ลักษณะของยางแผ่นชั้นดี

1. เป็นสีเหลืองปนฟ้า ไม่คอดกัว ยาวประมาณ 70-80 เซนติเมตร หนาประมาณ 3-4 มิลลิเมตร หนัก 0.8-1 กิโลกรัม
2. สะอาดปราศจากฟองอากาศ
3. มีสีใสสม่ำเสมอทั้งแผ่นไม่มีขาว
4. มีความยืดหยุ่นดี ไม่ฉีกขาดง่าย และมีรอยดอกยางเห็นเด่นชัด

2.1.12 โรค-ศัตรูยางพารา

โรคและศัตรูยางพารามีมากมายหลายชนิด ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะโรคและศัตรูยางที่สำคัญบางชนิด เฉพาะทางด้านโรค เท่าที่ปรากฏมีอยู่มากมาย โดยพบเกิดขึ้นกับส่วนต่าง ๆ ของต้นยาง เช่น ใบ กิ่งก้าน และลำต้น ราก

โรคใบจุดตานก อาการของโรคเกิดจากเชื้อราเข้าทำลายใบยางขณะที่ใบยังอ่อนอยู่ ลักษณะอาการของโรคสังเกตได้ชัดคือจุดที่เกิดมีลักษณะคล้ายคลึงกับตานก จุดค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1-3 มิลลิเมตร ตรงกลางจุดมีลักษณะโปร่งแสงมีขอบสีน้ำตาลล้อมกรอบ การป้องกันกำจัด แนะนำให้ใช้วิธีป้องกันโรคมกกว่าการรักษา เพราะสปอร์ของเชื้อราที่เป็นสาเหตุมีความต้านทานยาบางชนิดสูง และสามารถเข้าทำลายได้อย่างรวดเร็ว ยาที่ใช้ป้องกันควรเป็นยาประเภท คาร์บาเมท เช่น ไชเนบ มาเนบ แมนโคเซบ 0.2% ฉีดพ่นส่วนปลายยอดในระยะที่ยางผลิใบใหม่ แต่ครั้งไม่ควรเกิน 7 วัน และทำการฉีดพ่นติดต่อกันจนกว่าต้นยางจะมีใบฉัตรใหม่ที่สมบูรณ์

โรคเกิดจากเชื้อคอลเลโททริกัม อาการเชื้อราจะเข้าทำลายใบ กิ่งก้าน และผลยางในขณะที่ยังอ่อนอยู่ ใบยางจะมีลักษณะเป็นจุด บางส่วนของใบอาจหักงอ ถ้าเป็นกับใบยางที่โตเต็มที่ ปลายใบจะหักงอ แผ่นใบเป็นจุด ขอบแผลสีเหลืองขนาดของจุดประมาณ 1 มิลลิเมตร เมื่อใบมีอายุขึ้นจุดเหล่านี้จะนูนจนสังเกตได้ชัด ส่วนกิ่งก้านที่ถูกเชื้อราเข้าทำลายเปลือกจะแตกเป็นแผลคล้ายฝาชี้ที่ยอดขาดแห้วหรือมีรูปร่างยาวรีไปตามเปลือก เมื่อเป็นโรคนี้นี้มาก ๆ มีผลให้ยอดแห้งตายในที่สุด

การป้องกันกำจัด ปลูกลายพันธุ์ต้านทาน บำรุงรักษาต้นยางให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ใส่ปุ๋ย และปราบวัชพืชเป็นประจำ ส่วนการใช้สารเคมีแนะนำให้ใช้ในกรณีป้องกันใบใหม่ที่ผลิออกมาเท่านั้น โดยใช้ยาไชนเนบหรือไดโฟลาแทน 0.2% ฉีดพ่น 4-6 ครั้ง ในขณะที่ยางกำลังขยายตัวจนถึงมีขนาดโตเต็มที่ ห่างกันครั้งละ 5 วัน

โรคเกิดจากเชื้อออยเดียม อาการจะเห็นรูปของกลุ่มสปอร์และเส้นใยสีขาวเทาของเชื้อราที่สร้างขึ้นบนผิวด้านล่างของแผ่นใบ มองดูคล้ายแป้ง ถ้าเกิดกับใบยางอายุน้อยก็จะร่วงหลุดไป แต่ถ้าใบแข็งแรงจะเจริญต่อไปได้ แต่รอยแผลจะเป็นสีเหลืองซีด แล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาล ขนาดและรูปร่างของแผลไม่แน่นอน ใบร่วงที่เกิดจากเชื้อออยเดียม ส่วนมากมีขนาดเล็กยาวประมาณ 2 นิ้ว และยังไม่แก่ถึงของตัวใบที่หล่นมีลักษณะบิดงอ เน่า มีสีดำจากปลายใบเข้ามา ส่วนก้านใบยังติดอยู่ที่กิ่งก้านบนต้น

การป้องกันกำจัด ใช้วิธีพ่นด้วยผงกำมะถันเพื่อป้องกันการระบาดของโรคอัตรา 1.5-5 กิโลกรัมต่อไร่ ทุก ๆ 5-7 วัน จำนวน 5-6 ครั้ง

โรคใบไหม้ โรคนี้เคยระบาดทำความเสียหายแก่สวนยางในแถบประเทศบราซิลจะต้องเลิกการปลูกลาย ส่วนในประเทศไทยยังไม่เคยมีโรคนี้ปรากฏ การศึกษาถึงลักษณะอากาศของโรคให้รู้จักไว้ จะช่วยกันวางมาตรฐานการป้องกันการระบาดของโรคมิให้ระบาดเกิดขึ้นในประเทศไทย

อาการเชื้อราจะเข้าทำลายใบยางอ่อนหรือเนื้อเยื่อส่วนต่าง ๆ เช่น ก้านใบ ช่อดอก ผลอ่อน เป็นต้น ในขณะที่ยังอ่อนอยู่ ความรุนแรงของโรคนี้ขึ้นอยู่กับระยะความเจริญเติบโตของใบยางที่ถูกทำลาย ถ้าเป็นใบอ่อนไม่เกิน 1 สัปดาห์ รอยแผลจะเป็นสีเทาดำ ในที่สุดจะบิดงอและเน่าหลุดไป แต่ในใบยางอายุมากใบมักจะไม่ว่างหลุดไปจากต้น จะเห็นเส้นใยของเชื้อราเป็นปุยสีเขียวมะกอกอยู่ทางด้านใต้ของแผ่นใบ ต่อมาจะเกิดช่องโหว่ตามรอยแผลนี้

การป้องกันกำจัด คัดเลือกพันธุ์ที่มีความต้านทานโรคสูง ที่สำคัญป้องกันมิให้ระบาดเข้ามาในประเทศไทย โดยตั้งด่านกักกันพืชหรือกำหนดการปลอดโรค วิธีอื่นเช่น ทำลายใบที่ร่วงอยู่บนพื้นดินหลังฤดูผลัดใบ ทำให้วงจรของโรคขาดตอนลง หรือใช้สารเคมีจำพวก ไดเทนเอ็ม-45 อัตรา 2 กิโลกรัม ผสมน้ำกับน้ำมัน (1+1) จำนวน 16 ลิตร ต่อพื้นที่ 1 เฮกตาร์ (2.5 ลิตรต่อไร่) พ่นทุกสัปดาห์เป็นเวลา 6 สัปดาห์ติดต่อกันในช่วงที่ยางผลัดใบใหม่

โรคใบร่วงและผลเน่าจากเชื้อไฟฟอปโทรา อาการผลที่ถูกทำลายจะเน่าดำ ค้างอยู่บนต้นไม่แตกและร่วงหล่นตามธรรมชาติ ส่วนอาการที่ใบ ใบยางจะร่วงทั้งที่มีสีเขียว ลักษณะที่เด่นชัดคือมีรอยขีดสีดำนูนบริเวณก้านใบ บริเวณกลางรอยขีดที่มีหยดน้ำยางเกาะอยู่ด้วย ถ้านำใบยางที่ร่วงมาสลัดเบา ๆ ใบย่อยจะหลุดทันที โรคใบร่วงนี้มีความสัมพันธ์กับโรคหน้ากริดที่เรียกว่าโรคเส้นดำด้วย

1. ปลูกยางพันธุ์ที่มีความต้านทานโรคนี้
2. ในสวนยางที่มีต้นยางอายุน้อยกว่า 2 ปี ให้ใช้ยาไดโฟลาแทน 80 จำนวน 2 กรัม ผสมน้ำ 1 ลิตร ฉีดพ่นใบป้องกันโรคทุก ๆ สัปดาห์ ในช่วงที่เกิดโรคระบาด
3. ในสวนยางที่มีต้นยางขนาดใหญ่ แนะนำให้ใช้วิธีการรักษาโรคเส้นดำ ที่เกิดบริเวณหน้ายางแทนและใส่ปุ๋ยให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ต้นยางจะได้เจริญเติบโตต่อไป

โรคตายจากยอด อาการต้นยางที่เกิดโรคนี้มักเป็นต้นยางที่ปลูกอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมกับการเจริญเติบโต หรือในสภาพที่เหมาะสมแก่การเกิดโรค ต้นยางที่ปลูกอยู่ในสภาพดังกล่าวจะมีกิ่งก้านหรือยอดแห้งตาย เริ่มจากปลายกิ่งหรือยอดเข้าทางส่วนโคนที่ละน้อยจนถึงโคน ถ้าการแห้งไปเป็นอย่างช้า ๆ ต้นยางมีโอกาสดกแขนงใหม่และเจริญไปได้ แต่ถ้าเป็นไปอย่างรวดเร็วต้นยางจะแห้งตายตลอดต้นเปลือกกร่อนออกจากเนื้อไม้ เห็นเส้นใยสีดำหรือสีขาวของเชื้อราอยู่ด้านในของเปลือก

การป้องกันกำจัด ให้ดูตามสาเหตุที่เกิด เช่น ถ้าต้นยางแสดงอาการตายจากยอดที่เป็นผลเนื่องมาจากโรคต่าง ๆ ระบาดทำความเสียหายมาก่อน ก็ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำโรคนั้น ๆ พร้อมทั้งบำรุงรักษาต้นยางให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอ กรณีอากาศแห้งแล้งเป็นเวลานาน หรือสวนยางปลูกในสภาพดินเลวกี่สมควรรดน้ำให้หรือแก้ไขอย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม

โรคราสีชมพู อาการโรคนี้ส่วนมากเกิดกับกิ่งหรือคาบ อาการขึ้นแรกที่เชื้อราเข้าทำลาย เห็นเป็นรอยน้ำยางถูกขับไหลออกมาเป็นทางยาวได้รอยแผล เมื่อน้ำยางแห้งจะมีรากดำเข้าจับ เวลาอากาศชุ่มชื้น รากจะเจริญเติบโตเต็มที่และเปลี่ยนเป็นสีชมพู มีรอยแตกกระแหงเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ทุกส่วนของต้นยางเหนือส่วนที่เป็นโรคจะแห้งตายไปมีกิ่งอ่อนแตกเจริญขึ้นมาใหม่จากส่วนใต้รอยแผล

การป้องกันกำจัด รักษาสวนยางให้โปร่งถ่ายเทได้ดี ในยางอ่อนที่ยังไม่เปิดกรีดใช้ยา บอร์โดมิกซ์เจอร์ อัตราผสมจุนสี 1 กิโลกรัม + ปูนขาว 2 กิโลกรัม + น้ำ 5 ปีบ สวนยางที่เปิดกรีด แล้วใช้ยาไดโฟลาแมค 90 จำนวน 1 ช้อนแกง + น้ำ 4 ลิตร หรือยาคลอซิม ใช้ส่วนผสมของยาทา หรือพ่นบริเวณที่เป็นโรค ให้เหนือรอยแผลขึ้นไป 12 นิ้ว และต่ำลงมา 6 นิ้ว ทาทุก ๆ วันจนกว่า อาการของโรคจะหายไป

โรคเส้นดำ เป็นโรคหน้ากรีดยางที่มีความสำคัญมากทางเศรษฐกิจ และเป็นอันตราย แก่ต้นยางมากที่สุดโรคหนึ่ง ความเสียหาย ต้นยางที่เป็นโรคอย่างรุนแรงเปลือกงอกใหม่จะเสียหาย จนทำการกรีดยางข้ามหน้าเปลือกงอกใหม่ไม่ได้ ต้นยางให้ผลผลิตสั้นลงเป็นเวลา 8-16 ปี

อาการส่วนมากมักเกิดเหนือรอยกรีด ในระยะแรกเปลือกจะเป็นรอยข้ำมีสีผิดปกติ ต่อมา รอยข้ำจะเปลี่ยนเป็นรอยปุ่มสีดำ และขยายตัวตามแนวยืนของลำต้น เมื่อเดือนเปลือกออกดูจะพบ ลายเส้นดำบนพื้นไม้ อาการขึ้นรุนแรงทำให้เปลือกของหน้ายางบริเวณที่เป็นโรค ปริมาณน้ำยางไหล ตลอดเวลา และต่อไปเปลือกจะเน่าหลุด

การป้องกันกำจัด ใช้ยาไดโฟลาแทน 80 ผสมน้ำเข้มข้น 1.5 เปอร์เซ็นต์ (ยาหนัก 15 กรัม ผสมน้ำ 1 ลิตร) พ่นที่หน้ากรีดยางหรือทาเหนือรอยกรีดทุก ๆ ครั้ง หลังการกรีดยางในระยะที่โรค ระบาดรุนแรง ก่อนทาทาต้องเถียนเปลือกส่วนที่เป็นโรคออก (แต่ไม่จำเป็นต้องขูดเนื้อไม้ส่วนที่เป็น โรคออก) และการทาทาต้องทาทาหลังการกรีดภายใน 12 ชั่วโมง ไม่ควรปล่อยให้เนิ่นนานเกิน 24 ชั่วโมง

โรคเปลือกเน่า อาการระยะแรกเห็นเป็นกอนุ่มสีจางบนเปลือกงอกใหม่เหนือรอยกรีด ต่อมาตรงรอยแผล จะมีเส้นใยของเชื้อราสีเทาขึ้นปกคลุมเห็นได้ชัด เมื่ออาการรุนแรงขึ้นเชื้อราจะ ขยายลุกลามออกไปจนเห็นเป็นแถบขนานไปกับรอยกรีดเปลือกในบริเวณดังกล่าวจะเน่าหลุดเป็น แอ่ง เหลือแต่เนื้อไม้สีดำ

การป้องกันกำจัด แก้ไขสวนยางไม่ให้ความชื้นสูง เช่น ตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืช ส่วนการ ใช้ยาป้องกันโรคนี้ได้แก่ เบนเลท แอนนิบูซิน หรือไดโฟลาแทน 80 ใช้ทาหน้ายางเสมอจนกว่าหน้า ยางจะหายเป็นปกติ

โรคเปลือกแห้ง โรคนี้สาเหตุจากการกรีดเอาน้ำยางออกมากเกินไป มีผลทำให้เนื้อเยื่อ เจริญบริเวณเปลือกที่ถูกกรีด มีธาตุอาหารไปหล่อเลี้ยงไม่เพียงพอเปลือกยางบริเวณนั้นจึงแห้งไป

อาการระยะแรกน้ำยางจะจางลงคือมีเนื้อยางแห้งน้อย หลังกรีดยางน้ำยางจะแห้งเป็นจุด ๆ อยู่ตามรอยกรีด เปลือกยางเป็นสีน้ำตาลอ่อน และแยกจากกันเป็นชั้น ถ้ายังกรีดยางต่อไป เปลือกยางจะแห้งสนิทคือไม่มีน้ำยางไหล เปลือกใต้รอยกรีดแตกขยายบริเวณมากขึ้นจนถึงพื้นดินและหลุดออกเนื่องจากเปลือกงอกใหม่ดันออกมา

การป้องกันกำจัด เนื่องจากโรคนี้เป็นอาการผิดปกติทางกายภาพในท่อน้ำยาง จึงไม่มีวิธีรักษาโรคนี้ แต่เมื่อต้นยางเริ่มแสดงอาการปรากฏวิธีป้องกันก็คือ ให้หยุดกรีดยางนั้น 6-12 เดือน หลังจากหยุดพักกรีดแล้วให้เปิดกรีดหน้าใหม่ทางด้านตรงข้ามหรือกรีดหน้าสูงต่อไป

2.1.13 แมลงและศัตรู

ด้วง เป็นแมลงปีกเป่าขนาดใหญ่ ลำตัวอ้วนป้อมสั้น ยาว ประมาณ 3-5 เซนติเมตร มีนิสัยชอบหลบอยู่ในดินเวลากลางวันและบินออกหากินในเวลาพลบค่ำด้วงตัวเมียออกไข่ในดิน ตัวหนอนของด้วงนี้ปกติมีสีขาวรูปงอ ๆ ลำตัวยาวประมาณ 3-5 เซนติเมตร อาศัยและเจริญอยู่ในดิน กินอินทรีย์วัตถุ และรากยางตลอดจนรากพืชอื่น ๆ เป็นอาหาร จนกว่าจะเป็นดักแด้อยู่ในดินลึกลงไปและเป็นตัวเต็มวัยบินออกหากินผสมพันธุ์ในฤดูต่อมา

การป้องกันกำจัด โดยธรรมชาติตัวหนอนด้วงจะมีต่อขูดรูเป็นตัวเมียที่สำคัญอยู่แล้ว แต่ถ้ามีจำนวนมากก็ควรใช้ยาฆ่าแมลงกำจัด ยาที่แนะนำมี เบนซีนเฮกซะคลอไรด์ คีลตริน หรือเฮปตาคลอ ใส่ลงดินให้ทั่วบริเวณที่พบหนอนด้วงอาศัยอยู่

ปลวก ในสวนยางทั่วไปจะพบปลวกอาศัยอยู่หลายชนิด ส่วนทางอาศัยซากพืชเป็นอาหาร และให้ประโยชน์ในการสร้างอินทรีย์วัตถุในดิน ในบรรดาปลวกเหล่านี้มีเพียงชนิดเดียวที่กัดกินต้นยางมีชีวิตด้วยการทำลายส่วนรากและภายในลำต้นจนเป็นโพรง ต้นยางเสียหายถึงตายได้ และส่วนมากจะยืนต้นตายโดยไม่สามารถสังเกตเห็นลักษณะการทำลายตามส่วนต่าง ๆ ภายนอกได้

การป้องกันกำจัด ใช้ยาฆ่าแมลง ออลดริน คีลตริน หรือคลอเดน ในรูปของเหลวราดที่โคนต้นให้ทั่วบริเวณรากของลำต้นที่ถูกปลวกทำลายและดินใกล้เคียง

2.2 ปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่ง ซึ่งเหมาะสมกับสภาพอากาศร้อนชื้น จัดอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับเส้นศูนย์สูตร ดังนั้นปาล์มน้ำมันจึงเจริญเติบโตได้ดีในภาคใต้ของประเทศ บริเวณพื้นที่ที่ปลูกมากที่สุด คือจังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร สตูลและตรัง โดยจังหวัดกระบี่ ปลูกมากที่สุดจำนวน 537,637 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39.40 และรองลงมาได้แก่จังหวัดสุราษฎร์ธานี 405,213 ไร่ และจังหวัดชุมพร 216,798 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.70 และ 15.89 ของพื้นที่ปลูกทั้งประเทศตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผลตอบแทนการปลูกปาล์มน้ำมันดีกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น เช่น

ยางพาราและการทำนาข้าว จึงเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกประกอบกับมีโครงการเปลี่ยนพื้นที่ปลูกปาล์มทั่วประเทศ คาดว่าปริมาณความต้องการน้ำมันปาล์มภายในเพิ่มขึ้นมากทั้งนี้ เพราะราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้ความแตกต่างของราคาภายในและภายนอกประเทศไม่จูงใจให้มีการลักลอบเข้ามาบริโภคทั้งหมดเพิ่มขึ้นสูงเช่นกัน โดยในปี 2539 ส่วนแบ่งของน้ำมันปาล์มต่อการบริโภครวมของโลกเท่ากับร้อยละ 15.42 เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 17.81, 22.00 และ 25.39 ในปี 2543, 2553 และ 2563 ตามลำดับ

2.2.1 แหล่งผลิต

ในด้านการผลิต ในปี 2540 ปาล์มน้ำมันมีเนื้อที่ให้ผลผลิต 1,047,612 ไร่ ผลผลิตปาล์มสดทั้งทะลาย 2.78 ล้านตัน ส่วนปี 2541 คาดว่าพื้นที่ที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นประมาณ 60,000 ไร่ เป็นพื้นที่ที่ให้ผลผลิต 1,109,245 ไร่ ให้ผลผลิตประมาณ 2,794,367 ตัน ผลผลิตปาล์มน้ำมันดังกล่าวสามารถผลิตเป็นน้ำมันปาล์มได้ประมาณ 475,042 - 530,929 ตัน (คิดที่อัตราแปลง ร้อยละ 17 - 19) ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ปลูกมากในจังหวัดภาคใต้ของไทย ซึ่งถือว่าเป็นเขตเศรษฐกิจปาล์ม น้ำมัน ได้แก่ จังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร สตูล ตรัง ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง นครศรีธรรมราช สงขลา และพังงา โดยมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งสิ้น ประมาณ 1,364,332 ไร่

2.2.2 ฤดูปลูก

การปลูกปาล์มน้ำมันควรกำหนดเวลาให้ตรงกับช่วงฤดูฝน เพราะปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออกรอด และเจริญเติบโตของต้นกล้าปาล์มน้ำมันคือ ความชื้นในดิน ฤดูฝนในภาคใต้ของประเทศไทยจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม แต่ฤดูปลูกที่เหมาะสม อยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูฝนควรปลูกเมื่อตกแล้ว เพราะดินมีความชื้นการปลูกในช่วงนี้ทำให้ต้นปาล์มน้ำมัน ตั้งตัวในแปลงได้ยาวนานจนถึงฤดูแล้ง

2.2.3 ปริมาณการผลิตทั้งประเทศ

ในปี 2540 ปาล์มน้ำมันมีเนื้อที่ให้ผลผลิต 1,047,612 ไร่ ผลผลิตปาล์มสดทั้งทะลาย 2.78 ล้านตัน ส่วนปี 2541 คาดว่าพื้นที่ที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นประมาณ 60,000 ไร่ เป็นพื้นที่ที่ให้ผลผลิต 1,109,245 ไร่ ให้ผลผลิตประมาณ 2,794,367 ตัน ผลผลิตปาล์มน้ำมันดังกล่าวสามารถผลิตเป็นน้ำมันปาล์มได้ประมาณ 475,042 - 530,929 ตัน (คิดที่อัตราแปลง ร้อยละ 17-19)

ปี	เนื้อที่ให้ผล 1,000 ไร่		ผลผลิต		ผลผลิตต่อไร่	
	1,000 ไร่	%เพิ่มขึ้น	1,000 ตัน	%เพิ่มขึ้น	กิโลกรัม	%เพิ่มขึ้น
2537	869.753	4.40	1,922.520	5.21	2,210.000	0.79
2538	918.835	5.64	2,255.453	17.32	2,455.000	11.05
2539	1,011.895	10.13	2,657.003	17.80	2,626.000	6.97
2540	1,047.612	3.53	2,777.683	4.54	2,651.000	0.98

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2553

2.2.4 การใช้ประโยชน์

1. น้ำมันปรุงอาหาร
2. มาการีนหรือเนยเทียม
3. น้ำมันสำหรับทอด (Frying Fat)
4. เนยขาว
5. น้ำมันปาล์มเติมไฮโดรเจน (Hydrogenated Palm Oil)
6. นมข้นหวาน
7. ไอศกรีม
8. ครีมเทียมและนมเทียม
9. กรดไขมันอิสระ (Palm Fatty Acid Distilled PEAD)
10. สบู่ น้ำมันปาล์มสามารถนำมาใช้ผลิตสบู่ได้ ทั้งสบู่ฟอกร่างกายและสบู่ซักล้าง การทำสบู่มีหลายสูตร ยกตัวอย่างสูตรทำสบู่ฟอกร่างกายสูตรหนึ่งใช้ ปาล์มสเตียรีนร้อยละ 40 น้ำมันปาล์มร้อยละ 40 และใช้น้ำมันเมล็ดในปาล์มหรือน้ำมันมะพร้าวร้อยละ 10

2.2.5 ภาวะการตลาด

การค้าน้ำมันปาล์มของไทยไม่มีนัยสำคัญทางการค้า ทั้งนี้เพราะปริมาณผลผลิตใช้บริโภคภายในเป็นหลัก กอปรกับราคาน้ำมันปาล์มไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ในปี 2537 ต่อต้นปี 2538 เนื่องจากมาเลเซียและอินโดนีเซียเกิดปัญหาอุปทาน ด้งด้วมและน้ำมันปาล์มมีราคาเพิ่มขึ้นสูง ขณะที่ไทยสามารถผลิตน้ำมันปาล์มได้เกินความต้องการ จึงมีการส่งออกน้ำมันปาล์มปริมาณ 15,704 ตัน มูลค่า 265.72 ล้านบาท ในปี 2538 สำหรับการนำเข้าน้ำมันปาล์มในอดีตเนื่องจากน้ำมันปาล์มเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้า แต่ในทางปฏิบัติไม่อนุญาตให้นำเข้า อย่างไรก็ตาม ในปี 2538 ไทยต้องการยกเลิกมาตรการดังกล่าวภายใต้ข้อตกลงองค์การการค้าโลก (WTO) และใช้มาตรการด้านภาษีเพียงอย่างเดียว ดังนั้นในปี 2538 ไทยปริมาณการนำเข้านอกเหนือจาก

ปริมาณที่ต้องเปิดตลาดเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 157 อย่างไรก็ตามเนื่องจากปริมาณความต้องการใช้ภายในเพิ่มสูงขึ้นเกินกว่าการเพิ่มขึ้นของผลผลิต จึงทำให้ราคาน้ำมันปาล์มเพิ่มสูงขึ้น และเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนในประเทศ ไทยจึงได้ขยายปริมาณเปิดตลาดนำเข้าน้ำมันปาล์มเป็นจำนวน 15,000 ตัน และเก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 10 ดังนั้น ในปี 2538 ไทยนำเข้าน้ำมันปาล์มรวมทั้งสิ้น 19,421.71 ตัน มูลค่า 337.80 ล้านบาท ส่วนปี 2539 เนื่องจากภาวะการขาดแคลนน้ำมันปาล์มในช่วงปลายปี 2538 ต่อต้นปี 2539 ไทยจึงเปิดตลาดนำเข้าน้ำมันปาล์มจำนวน 25,000 ตัน ส่งผลให้ช่วง 4 เดือนแรกของปี 2539 ปริมาณนำเข้ามีรวมทั้งสิ้น 25,253.52 ตัน มูลค่า 350.93 ล้านบาท

2.2.6 การปลูกปาล์มน้ำมัน

- ก. อายุต้นกล้าที่ใช้ปลูก อายุที่เหมาะสมคือ 10 - 12 เดือน
- ข. ระยะเวลาปลูกอยู่ช่วงฤดูฝนเพราะเป็นปัจจัยสำคัญ เดือนพฤษภาคม – มิถุนายน
- ค. การเตรียมการในเรือนเพาะชำ ก่อนย้ายปลูกให้น้ำต้นกล้าปาล์มก่อนจะนำลงปลูก และพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลงศัตรูต้นกล้าผิดปกติออก
- ง. หลุมปลูก ขนาดของหลุม 45 x 45 x 35 รูปทรงแปดเหลี่ยม วิธีการขุดหลุมดินชั้นบน และชั้นล่างแยกกัน และตากหลุมประมาณ 10 วัน
- จ. การขนย้ายต้นปาล์มน้ำมัน ควรใช้รถบรรทุก เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทบกระเทือน และคำนึงถึงความระมัดระวังในการเคลื่อนย้ายด้วย
- ฉ. การปลูกต้นกล้าปาล์มน้ำมัน การใส่ปุ๋ยรองก้นหลุม อัตรา 250 กรัมต่อหลุมก่อนนำต้นกล้าลงปลูก ควรคลุกเคล้าดินกับปุ๋ย เพื่อป้องกันการสัมผัสของรากโดยตรง ใส่ดินลงไปหลุมโดยใช้ดินชั้นบนลงไปก่อน และอัดให้แน่นเพื่อป้องกันลมพัดแรง
- ช. การตรวจแปลงหลังจากปลูก ต้นกล้าจะต้องอยู่ในสภาพเดิม ถ้าตรวจพบควรแก้ไขทันที
- ซ. การปลูกซ่อม ควรทำภายในระยะเวลา 1 เดือน หลังจากปลูก

2.2.7 ปฏิบัติ และบำรุงรักษาสวนปาล์มน้ำมัน

1. การป้องกันและการกำจัดวัชพืช วัชพืชในสวนปาล์มน้ำมัน ในช่วงฤดูแล้งไม่ควรกำจัดวัชพืชเพราะทำให้ดินขาดความชุ่มชื้น วัชพืชใบกว้าง วัชพืชใบแคบ
2. การใส่ปุ๋ย ควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ในดินเดิม ความต้องการของปาล์มน้ำมันในระยะต่างๆ สภาพแวดล้อมลมฟ้าอากาศ ชนิดของปุ๋ยอัตราการใช้
3. การป้องกันกำจัดโรคแมลง ไม่ควรพ่นสารเคมีทันที เมื่อพบศัตรูพืช

เพราะนอกจากจะเสียค่าใช้จ่ายสูงแล้ว ยังทำลายศัตรูธรรมชาติที่เป็นประโยชน์อีกด้วย ควรสุ่มตัวอย่าง เช่น ตัดทางใบที่ 17 ตรวจนับหนอนร่อน ถ้าพบมีมากกว่า 5 ตัว ต่อทางใบโดยเฉลี่ย จึงควรป้องกันกำจัดโดยพ่นสารเคมี

4. การตัดช่อดอก ในระยะเริ่มการเจริญเติบโต การตัดช่อดอกตัวผู้และตัวเมียทั้งในระยะแรก มีผลทำให้ต้นปาล์มเจริญเติบโตเร็ว แข็งแรง และมีขนาดใหญ่ เพราะอาหารที่ได้รับจะเสริมส่วนของลำต้น แทนการเลี้ยงช่อดอกและผลผลิต เมื่อถึงระยะให้ผลผลิตที่ต้องการ ผลผลิตจะมีขนาดใหญ่และสม่ำเสมอ ถ้าไม่ตัดปล่อยทิ้งไว้ไม่เก็บเกี่ยว อาจเป็นแหล่งของเชื้อโรค โดยเฉพาะโรคทะลายเน่าได้

2.2.8 การใส่ปุ๋ยเคมีปาล์มน้ำมัน : การใส่ปุ๋ยเคมี

1. ระยะเวลา และการแบ่งใส่ ใส่ปุ๋ยเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอ หลีกเลี่ยงการใส่เมื่อแล้งจัดหรือฝนตกหนัก ในปีแรกหลังจากปลูกควรใส่ปุ๋ย 4-5 ครั้ง ตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป ควรใส่ปุ๋ย 3 ครั้ง/ปี ช่วงที่เหมาะสมในการใส่คือ ต้นฝน กลางฝน และปลายฝน ตั้งแต่ปีที่ 5 ขึ้นไป อาจพิจารณาใส่ปุ๋ยเพียงปีละ 2 ครั้ง ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสมบ่งใส่ปุ๋ย (ตามอัตราที่แนะนำ) เมื่อแบ่งใส่ 3 ครั้ง/ปี แนะนำให้ใช้สัดส่วน 50:25:25% สำหรับการใส่ปุ๋ย ต้นฝน กลางฝน และปลายฝน และเมื่อแบ่งใส่ 2 ครั้ง/ปี ใช้สัดส่วน 60:40% ระยะต้นฝนและก่อนปลายฝน ตามลำดับ

ช่วงต้นฝน คือ ประมาณเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน

ช่วงกลางฝน คือ ประมาณเดือนกรกฎาคม - กันยายน

ช่วงปลายฝน คือ ประมาณเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน

2. วิธีการใส่ปุ๋ย

- 1) ให้ใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) อัตรา 250 กรัม/ต้น รองก้นหลุมตอนปลูก โดยใช้ดินชั้นบนผสมคลุกเคล้ากับปุ๋ยหินฟอสเฟตใส่รองก้นหลุมแล้วกลบหลุมให้เต็มด้วยดินชั้นล่าง
- 2) อายุระหว่าง 1-4 ปี ใส่ปุ๋ยภายในวงกลม (รัศมี 1.5-2 เมตร) บริเวณที่กำจัดวัชพืชรอบโคนต้น
- 3) อายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ใส่ปุ๋ยห่างจากโคนต้น 50 ซม. จนถึงบริเวณปลายทางใบ
- 4) การใส่ปุ๋ยควรหว่านให้ทั่วและสม่ำเสมอ บริเวณทรงพุ่มใบรอบโคนต้น, ยกเว้นปุ๋ยหินฟอสเฟต แนะนำให้ใส่เป็นแนวรอบทรงพุ่ม ภายในรัศมีวงกลมรอบโคนต้น และควรใส่ปุ๋ยหลังจากกำจัดวัชพืชแล้ว

3. อัตราปุ๋ยที่ใช้ อัตราปุ๋ยสำหรับปาล์มน้ำมันโดยทั่ว ๆ ไป ในกรณีที่เกษตรกรไม่สามารถเก็บตัวอย่างใบส่งไปวิเคราะห์ได้ แสดงดังตารางต่อไปนี้

แสดงตารางการใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมัน อายุ 1-4 ปี

ปีที่	อัตราส่วนปุ๋ยที่ใช้	สูตร(หรือสูตร ใกล้เคียง)	อัตรา(กก./ ตัน/ปี)	กีเซอร์ไรท์ อัตรา (กก./ตัน/ปี)	โบแรกซ์อัตรา (กก./ตัน/ปี)
1	4:3:2	20-15-10	1.5-2	-	-
2	3:3:4	15-15-20	2.5-3	0.3	50
3	2:2:5	12-10-25	3.5-4	0.5	80
4	1:1:3	10-8-30	4.5-5	0.8	80

แสดงตารางการใส่ปุ๋ยเดี่ยวของปาล์มอายุ 5 ปีขึ้นไป

ปุ๋ย	อัตรากก./ตัน/ ปี	ข้อควรปฏิบัติ	หมายเหตุ
1. ปุ๋ยแอมโมเนียม ซัลเฟต (21-0-0)	2-2.50	ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต และปุ๋ยโพแทสเซียม	
2. ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3- 0)	1-1.50	คลอไรด์ ควรแบ่งใส่ อาจสลับกับปุ๋ยยูเรีย 1.00 กก./ ปีละ 2-3 ครั้ง ส่วนปุ๋ย ตัน/ปี ในกรณีที่ปลูกบนดิน	
3. ปุ๋ยโพแทสเซียมคลอ ไรท์ (0-0-60)	2-2.50	หินฟอสเฟต กีเซอร์ เหนียว	
4. กีเซอร์ไรท์	1-1.50	ไรท์ และโบแรกซ์	
5. โบแรกซ์	50-100 กรัม	ควรใส่ปี 1 ครั้ง	

2.2.9 วิธีการเก็บเกี่ยวผลปาล์มน้ำมัน

วิธีการเก็บเกี่ยวผลปาล์มสดรวมถึงการรวมผลปาล์มส่งโรงงาน ซึ่งมีขั้นตอนโดยทั่วไปดังนี้

- ตกลงช่องทางลำเลียงระหว่างแถวปาล์มในแต่ละแปลงให้เรียบร้อย สะดวกกับการตัดการลำเลียง และการตรวจสอบทะลายปาล์มที่ตัด แล้วออกสู่แหล่งรวมหรือศูนย์รวมผลปาล์มที่กำหนดขึ้นแต่ละจุด ภายในสวน ข้อควรระวังในการตกแต่งช่องทางลำเลียงปาล์ม คือ จะต้องไม่ตัดทางปาล์มออกอีก เพราะถือว่าการตกแต่งทางปาล์มได้ กระทบไปตามเทคนิคและขั้นตอนแล้ว หากมีทางใบอันใดกีดขวาง ก็ อาจดึงหรือแหวกให้สะดวกในการทำงาน

- สำหรับกองทางใบที่ตัดแล้วอย่าให้กีดขวางทางเดิน หรือปิดกั้นทางระบายน้ำจะทำให้เกิดน้ำท่วมขัง ระบายน้ำที่ขังตามทางเดิน
- คัดเลือกทะลายปาล์มสุกโดยยึดมาตรฐานจากการดูสีของผล ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มแดงและจำนวนผลสุกที่ร่วงหล่นลงบนดินประมาณ 10-12 ผลให้ถือเป็นผลปาล์มสุกที่ใช้ได้
- หากปรากฏว่าทะลายปาล์มสุกที่จะคัดมีขนาดใหญ่ ที่ติดแน่นกับลำต้นมากไม่สะดวกกับการใช้เสียมแทงเพราะจะทำให้ผลร่วงมาก ก็ใช้มีดขอหรือมีด้ามยาวธรรมดา ตัดแซะขั้วทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายปาล์มก็จะหลุดออกคอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น
- ให้ตัดแต่งขั้วทะลายปาล์มที่ตัดออกมาแล้วให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสะดวกในการขนส่ง หรือเมื่อถึงโรงงาน ทางโรงงานก็จะบรรจุลงในถังต้มลูกปาล์มได้สะดวก
- รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะลายย่อยและลูกร่วงไว้เป็นกองในที่ว่าง โคนต้นเก็บผลปาล์มร่วงใส่ตะกร้าหรือเข่ง กรณีต้นปาล์มมีอายุน้อย ทางใบปาล์มอาจรบกวน ทำให้เก็บยาก
- รวบรวมผลปาล์มทั้งทะลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในกองย่อย เช่น ในกระเบบรทุกที่ลากด้วยแทรกเตอร์หรือรถอีแต่น
- การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม ฝ่ายสวนจะต้องสนับสนุนให้ผู้เก็บเกี่ยวร่วมทำงานกันเป็นทีม ในทีมก็แยกให้เข้าคู่กัน 2 คน คนหนึ่งตัดหรือแทงปาล์มอีกคนเก็บรวบรวมผลปาล์ม
- การเก็บรวบรวมผลปาล์ม พยายามลดจำนวนครั้งในการถ่ายเทย่อยๆ เมื่อผลปาล์มชอกช้ำมีบาดแผลปริมาณของกรดไขมันอิสระจะเพิ่มมากขึ้น การส่งปาล์มออกจากสวนควรมีการตรวจสอบลงทะเลเบียนมีตาข่ายคลุมเพื่อไม่ให้ผลปาล์มร่วงระหว่างทาง

(<http://www.doae.go.th/plant/palm.htm>)

การศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ตำบลทุ่ง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรในการปลูกปาล์มน้ำมัน ศึกษาต้นทุนในลักษณะต่าง ๆ ของการปลูกปาล์มน้ำมัน วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนในการทำสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรตำบลทุ่ง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ทำสวนปาล์มน้ำมันในเขตพื้นที่ตำบลทุ่ง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 100 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของเกษตรกรผู้ทำสวนปาล์ม คำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ซึ่งแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน คำถามเกี่ยวกับรายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน และปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการทำสวนปาล์ม ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ 3 ตัว คือ การหาค่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนต่อการลงทุน และอัตราผลตอบแทนของโครงการ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31 – 45 ปี นับถือศาสนาพุทธ การศึกษาสูงสุด ป. 4 – ป. 7 มีสมาชิกในครัวเรือนอายุ 15 – 45 ปี สมาชิกที่ช่วยงานในสวน 1 – 2 คน มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์ม 1 – 5 ปี เนื้อที่ในการทำสวนปาล์ม 1 – 10 ไร่ และแหล่งเงินทุนในการทำสวนปาล์มเป็นของตนเองทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนปลูกปาล์มน้ำมัน พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มีค่าเป็นบวก คือ เท่ากับ 470,162.05 บาท อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) มีค่าเท่ากับ 1.45 และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (IRR) มีค่าเท่ากับ 4.43% ดังนั้นการลงทุนปลูกปาล์มน้ำมันให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าในการลงทุน เนื่องจากเมื่อพิจารณา NPV แล้วมีค่าเป็นบวก แสดงว่า ผลตอบแทนเมื่อคิดมูลค่าปัจจุบันแล้วมีค่าสูงกว่ามูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่าย ส่วนอัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) มีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่ามูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนมีค่ามากกว่ามูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่าย และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (IRR) มีค่า 4.43% กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมีค่าสูงกว่าอัตราคิดลดร้อยละ 1 (ชนิดา คลองสุทธ, 2551)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 เก็บข้อมูลการทำสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน

1.1 สํารวจข้อมูลเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมัน ในตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

1.2 สุ่มตัวอย่างเกษตรกรเพื่อเก็บข้อมูลการลงทุนและผลตอบแทนจากเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราอย่างเดียวน 10 ครัวเรือน และเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน อีก 10 ครัวเรือน ในตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

ภาพที่ 3.1 สวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา

ตอนที่ 2 วิธีดำเนินงาน

- 2.1 จัดการข้อมูลจากการสำรวจ / สัมภาษณ์
- 2.2 ทำตารางแสดงต้นทุนการทำสวนยางพาราอย่างเดียว
- 2.3 ทำตารางแสดงต้นทุนการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน
- 2.4 ทำตารางแสดงผลตอบแทนการทำสวนยางพาราอย่างเดียว
- 2.5 ทำตารางแสดงผลตอบแทนการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน

ตอนที่ 3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- 3.1 วิเคราะห์ผลต่างต้นทุนการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราอย่างเดียว
และอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับปลัดน้ำมัน
- 3.2 วิเคราะห์ผลต่างผลตอบแทนการประกอบอาชีพทำสวนยางพารา
อย่างเดียว และอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับปลัดน้ำมัน

ค่าเฉลี่ยการลงทุนของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราอย่างเดียว

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

แทนค่า $\sum x$ = ผลรวมต้นทุนการผลิต
N = จำนวนครัวเรือน

$$\bar{X} = \frac{(x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_{10})}{N}$$

ค่าเฉลี่ยการลงทุนของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปลัดน้ำมัน

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

แทนค่า $\sum x$ = ผลรวมต้นทุนการผลิต
N = จำนวนครัวเรือน

$$\bar{X} = \frac{(x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_{10})}{N}$$

ผลตอบแทนเฉลี่ยของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราอย่างเดียว

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

แทนค่า $\sum x$ = ผลรวมต้นทุนการผลิต
N = จำนวนครัวเรือน

$$\bar{X} = \frac{(x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_{10})}{N}$$

ผลตอบแทนเฉลี่ยของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

แทนค่า $\sum x$ = ผลรวมต้นทุนการผลิต

N = จำนวนครัวเรือน

$$\bar{X} = \frac{(x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_{10})}{N}$$

กำไรเฉลี่ย/ไร่ยางพาราอย่างเดียว

$$X_1 = Y_1 - Z_1$$

กำไรเฉลี่ย/ไร่ยางพารา+ปาล์มน้ำมัน

$$X_2 = Y_2 - Z_2$$

โดยที่ X_1 = กำไรการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราอย่างเดียวเฉลี่ย/ไร่

X_2 = กำไรการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย/ไร่

Y_1 = ผลตอบแทนการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราอย่างเดียวเฉลี่ย/ไร่

Y_2 = ผลตอบแทนการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย/ไร่

Z_1 = ต้นทุนการผลิตการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราอย่างเดียวเฉลี่ย/ไร่

Z_2 = ต้นทุนการผลิตการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย/ไร่

กำไรเฉลี่ย/ไร่ ของการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราอย่างเดียว

$$X_1 = Y_1 - Z_1$$

กำไรเฉลี่ย/ไร่ ของการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน

$$X_2 = Y_2 - Z_2$$

หมายเหตุ

ในการหาจำนวนผลผลิตกรณีที่ป็นน้ำยางสดได้คิดเปอร์เซ็นต์ยางแห้งแล้วสำหรับราคาใช้ประมาณการเนื้อยางแห้งกิโลกรัมละ 100 บาท ส่วน กรณีที่เป็นจียางได้คิดคิดเป็นกิโลกรัมละ 50 บาท

บทที่ 4

ผลการดำเนินการ

ในการศึกษาเรื่อง“เปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราอย่างเดี่ยวและทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อประกอบการตัดสินใจปรับเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกร ในตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น

1. ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพาราเพียงอย่างเดียว
2. ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน
3. เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนยางพาราอย่างเดี่ยวและการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน

4.1 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพาราเพียงอย่างเดียว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราอย่างเดี่ยว จำนวน 10 ครัวเรือน โดยหาค่าเฉลี่ยการลงทุนและผลตอบแทน ดังตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว

ลำดับ	ชื่อเกษตรกร	จำนวนพื้นที่	ต้นทุน/ไร่	ผลตอบแทน/ไร่
1	นางศิริลักษณ์ บุญญา	2	66,255.00	209,115.00
2	นายพัน ทองมุสิก	6	77,208.33	192,583.33
3	นายฝอย คำมีสี	7	42,300.00	46,104.29
4	นายจิรัฐ ทองหอม	10	85,950.00	219,790.00
5	นายอาหมาด จงรัก	10	72,350.00	237,400.00
6	นายสุกิจ ทองหอม	10	42,850.00	246,760.00
7	นายสมบุรณ์ หนูม่วง	12	47,200.00	224,583.33
8	นายวินัย ถ่ายชวนกุล	12	51,816.67	213,024.17
9	นางอัมพร ดาราอิม	18	56,916.67	225,077.78
10	นายวรรณ เนียนเงิน	1	56,200.00	207,800.00

รวม	599,046.67	2,022,237.90
ค่าเฉลี่ย	59,904.67	202,223.79

หมายเหตุ จากตารางข้อมูลที่ 3 จะเห็นว่าได้ผลตอบแทนน้อยหากเปรียบเทียบกับครัวเรือนอื่น อันเนื่องมาจากดินที่เสื่อมสภาพ มีสภาพพื้นที่เป็นป่าพรุ มีน้ำท่วมขังเป็นเวลานานส่งผลต่อการเจริญเติบโตของต้นยางพารา ทำให้ไม่เหมาะต่อการปลูกยางพารา และการบำรุงรักษาไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ได้ผลผลิตน้ำยางน้อย

จากตารางที่ 4.1 พบว่า การลงทุนของเกษตรกรประกอบอาชีพทำสวนยางพาราอย่างเดียว นั้นมีการลงทุนโดยเฉลี่ยในระยะเวลา 20 ปี เป็นจำนวน 59,904.67 บาท/ไร่ และผลตอบแทนการทำสวนยางพาราอย่างเดียว นั้นมีอัตราเฉลี่ย 202,223.79 บาท/ไร่

4.2 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 10 ครัวเรือน โดยหาค่าเฉลี่ยการลงทุนและผลตอบแทน ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนยางพาราควบคู่กับปาล์มน้ำมัน

ลำดับ	ชื่อเกษตรกร	จำนวนพื้นที่ยางพารา	จำนวนพื้นที่ปาล์ม	ต้นทุนยาง/ไร่	ผลตอบแทนยาง/ไร่	ผลตอบแทนปาล์ม/ไร่	กำไร
1	นายโสภณ เมืองแก้ว	10	10	46,900.00	114,185.00	153,095.00	267,280.00
2	นายอนุพงษ์ ปูเงิน	15	7	31,750.00	135,640.90	95,804.55	231,445.45
3	นายจรัญ ผลบุญ	16	7	35,934.78	151,966.51	93,865.22	245,834.78
4	นายอมร แท่นพิทักษ์	15	15	54,241.67	103,090.00	154,403.33	257,493.33
5	นายเอียด ทองหอม	19	11	54,713.33	130,243.33	173,106.67	303,350.00
6	นางอรพรรณตรี อ่องสา	20	10	171,836.67	151,110.50	103,296.67	254,406.67
7	นายสมหมาย สุภรทวี	17	17	70,319.12	107,941.17	154,264.71	262,205.88
8	นายคลัง หนูเฟือก	30	7	70,566.22	168,329.73	58,380.27	226,710.00

9	นายอิวิ เสรีวิยะกุล	28	22	98,349.00	116,854.00	139,216.00	256,070.00
10	นายนิกร ทองหอม	10	10	64,400.00	111,020.00	154,960.00	265,980.00
รวม				699,010.79	1,290,381.14	1,280,392.42	2,570,776.11
ค่าเฉลี่ย				69,901.08	129,038.11	128,039.24	257,077.61

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การลงทุนของเกษตรกรประกอบอาชีพทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันนั้นมีการลงทุนโดยเฉลี่ยในระยะเวลา 20 ปี เป็นจำนวน 69,901.08 บาท/ไร่ และผลตอบแทนการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน นั้นมีอัตราเฉลี่ย 257,077.61 บาท/ไร่

4.3 เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนยางพารอย่างเดียวและการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน

เมื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุน ผลตอบแทนการประกอบอาชีพทำสวนยางพารอย่างเดียวกับการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน มาพิจารณาความสัมพันธ์เพื่อสร้างสมการ พบว่าได้สมการเพื่อหาค่าความต่างการลงทุน และผลตอบแทน ในการพิจารณาตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ ดังนี้

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนยางพารอย่างเดียวและการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน

พืช งบประมาณ	ยางพารอย่างเดียว	ยางพาราร่วมกับ ปาล์มน้ำมัน
ต้นทุนการผลิต	59,904.67	69,901.08
ผลตอบแทนการผลิต	202,223.79	257,077.61

หมายเหตุ จากตารางตารางที่ 4.3 สามารถหาค่าไรจากการประกอบอาชีพ โดยการนำผลตอบแทนการผลิตหักลบกับต้นทุนการผลิต

กำไรเฉลี่ย/ไร่ ของการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราอย่างเดียว
 = 142,319.12 บาท/ไร่

กำไรเฉลี่ย/ไร่ ของการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมัน
 = 187176.53 บาท/ไร่

ดังนั้นจากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันให้ผลตอบแทนมากกว่าการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราอย่างเดียว

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการดำเนินการ

5.1 สรุปและอภิปรายผลการดำเนินการ

ดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว และการทำสวนยางพาราควบคู่กับปาล์มน้ำมัน ของเกษตรกรโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 10 ครอบครัว ในเขตพื้นที่ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ทำการเปรียบเทียบต้นทุนการประกอบอาชีพ และเก็บสำรวจราคาซื้อขายยางพาราและปาล์มน้ำมัน ของตลาดรับซื้อยางพาราในเขตอำเภอสิเกา แล้วนำไปสร้างเป็นสมการเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจการประกอบอาชีพของเกษตรกรในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

จากการศึกษาเกษตรกรที่มีการปลูกยางพาราอย่างเดียว มีจำนวนพื้นที่เฉลี่ย/ครัวเรือน 8.8 ไร่ (ต่ำสุด 1 ไร่ – สูงสุด 18 ไร่) และเกษตรกรที่มีการปลูกยางพาราร่วมกับปาล์มน้ำมัน มีจำนวนพื้นที่เฉลี่ย/ครัวเรือน เป็นยางพารา 18 ไร่ (ต่ำสุด 10 ไร่ – สูงสุด 30 ไร่) และปาล์มน้ำมัน 11.6 ไร่ (ต่ำสุด 7 ไร่ – สูงสุด 22 ไร่) แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มียพื้นที่ทำการเกษตรมากมีแนวโน้มในการปลูกปาล์มน้ำมันควบคู่กับการทำสวนยางพารา แต่ผู้ที่มีพื้นที่น้อยมักจะตัดสินใจในการปลูกยางพาราเพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ตามเมื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุน ผลตอบแทนการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียวกับการทำสวนยางพาราควบคู่กับปาล์มน้ำมัน มาพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่าต้นทุนการผลิตยางพาราอย่างเดียวเปรียบเทียบกับยางพาราร่วมกับปาล์มน้ำมัน มีต้นทุนต่างกัน 6,674.98 บาท/ไร่ แต่ให้ผลตอบแทนการผลิตถึง 55,111.11 บาท/ไร่

ดังนั้นจากข้อมูลข้างต้นน่าจะช่วยให้เกษตรกรเลือกตัดสินใจประกอบอาชีพทำสวนยางพาราควบคู่กับปาล์มน้ำมัน จึงจะให้ผลคุ้มค่ามากที่สุด

5.2 ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรควรจะทำสวนยางพาราร่วมกับปาล์มน้ำมัน แม้ว่าเกษตรกรจะมีพื้นที่น้อยก็ตาม เนื่องจากต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยแต่ ให้ผลตอบแทนดีกว่าการทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว ในจำนวนที่มาก นอกจากนี้เป็นการลดความเสี่ยงเมื่อราคาผลผลิตอย่างไรอย่างหนึ่ง ตกต่ำ

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. คู่มือภาควิชาพืชศาสตร์ วิชายางพารา. สำหรับเจ้าหน้าที่การเกษตรในภาคใต้
โครงการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทยสำนักงานส่งเสริมการเกษตร
ภาคใต้ กรมส่งเสริมการเกษตร. 188 หน้า.

กรมส่งเสริมการเกษตร. การปลูกยางพารา. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร. 45 หน้า.

ชนิดา คลองสุขล. รายงานผลการวิจัยการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำสวนปาล์มของ
เกษตรกร กรณีศึกษา: ตำบลทุ่ง อำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2551. 71 หน้า.

รายงานสวนดำเนินการ(อำเภอ) .[Online]. Available t<[http://www.app5120.orrak.co.th:7778/
discoverer/app/grid?bi_flag=&dv_shf=&bi_dt=&bi_dv0=7&bi_slice=&](http://www.app5120.orrak.co.th:7778/discoverer/app/grid?bi_flag=&dv_shf=&bi_dt=&bi_dv0=7&bi_slice=&) (24/8/2553)>.

เอกสารวิชาการ. หลักวิชาและเทคนิคการทำสวนยาง. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 231 หน้า.

<http://www.doae.go.th/plant/palm.htm> (11/08/2553)

<http://www.rubber.co.th/menu5.php> (25/08/2553)

<http://www.trang.ru.ac.th/LO/lo1.html> (25/08/2553)